

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

Kommunernas finanser 1982

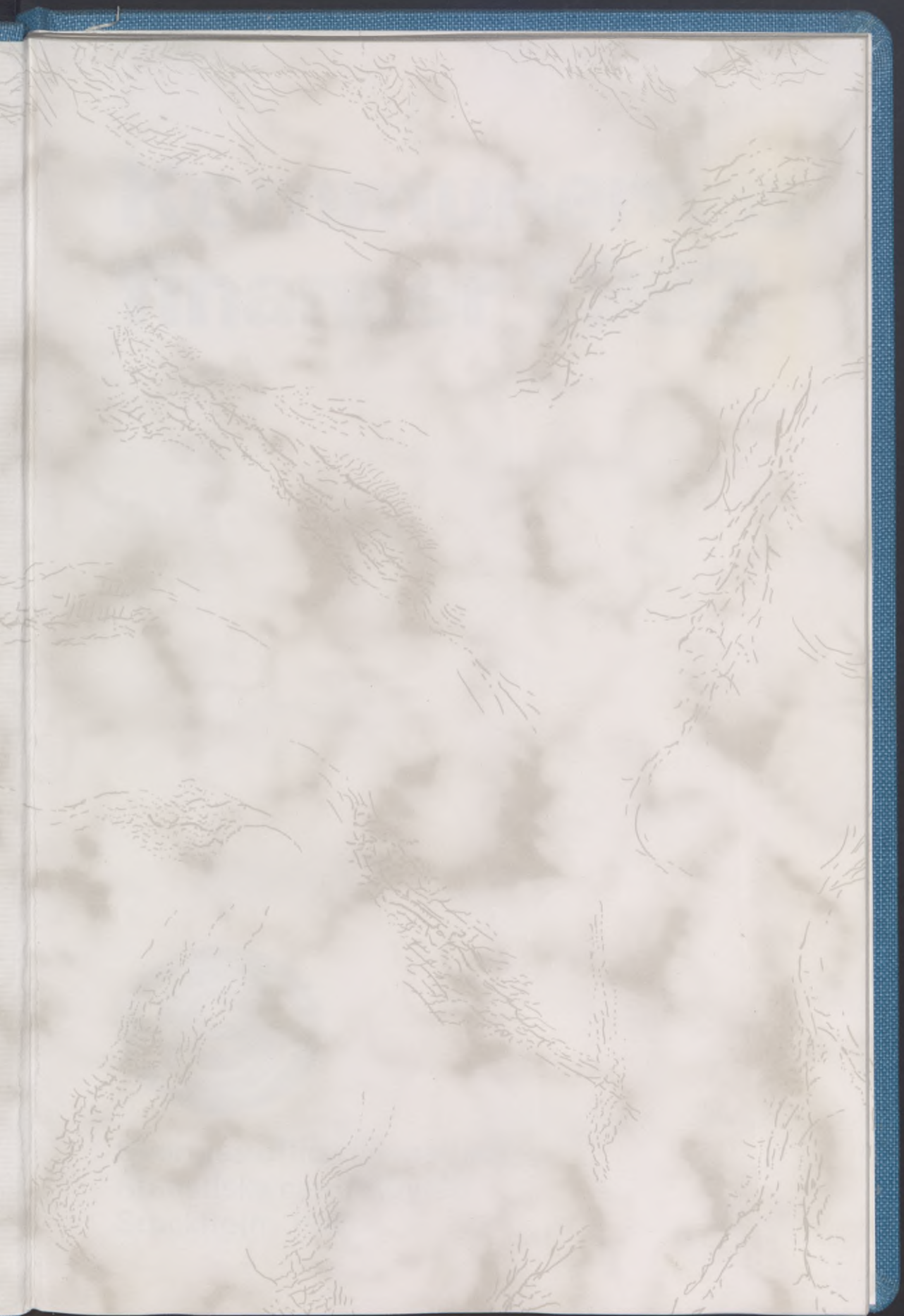

Sveriges officiella statistik

Centralbiblioteket

Ref.
0i-c
SOS

Handwritten notes in the left margin, including the number 155 and some illegible characters.

Ref

Kommunernas finanser 1982

Sveriges officiella statistik
Statistiska centralbyrån
Stockholm 1983

Local Government Finance 1982

Official Statistics of Sweden
Statistics Sweden
Stockholm 1983

Tidigare publicering

Uppgifter avseende 1982 har tidigare publicerats i Statistiska meddelanden nr N 1983:8.

Previous publication

Data concerning 1982 have earlier been published in the Statistical Reports series no N 1983:8.

Published by
Statistics Sweden, S-115 81 Stockholm

LiberFörlag
ISBN 91-38-08056-7
ISSN 0347-7290

Printed in Sweden
SCB-tryck, Örebro 1983

Förord

I denna berättelse redogörs för kommunernas, landstingens och kyrkokommunernas finanser år 1982.

Redogörelsens innehåll har förändrats mot tidigare år, bl a genom att tyngdpunkten i redovisningen har förskjutits från detaljredovisning mot en översiktligare presentation av den kommunala sektorn och de olika kommuntyperna samt deras betydelse i ett större samhällsekonomiskt sammanhang.

För att göra årets berättelse tillgänglig för en bredare läsekrets har - där så är möjligt - speciella kommunalekonomiska begrepp ersatts med termer som används inom företagsekonomi. Den grafiska presentationen är också väsentligt utbyggd.

Berättelsen har utarbetats av Lars Göran Lundell.

Stockholm den 8 november 1983

STEN JOHANSSON

Jüri Köll

Vill Du veta mera?

Har Du frågor eller vill Du beställa publikationer
eller egna bearbetningar...

Ring

019/14 03 20 ankn 1150 Lars Göran Lundell
ankn 1332 Alf Pettersson

eller

Skriv

till Statistiska centralbyrån
F/FI
Kommunal finansstatistik
701 89 Örebro

Innehåll

	sid
<i>Förord</i>	3
Översikter	
Samhällsekonomin	6
Den kommunala sektorn	9
Kommunerna	16
Landstingen	38
Kyrkokommunerna	54
Kommunalförbunden	59
De kommunägda företagen	59
Kommunalekonomiska begrepp	65
Summary, list of terms	68
Sakregister	72

Samhällsekonomin

Kommunerna och landstingen har på grund av statliga ålägganden och genom egna åtaganden ständigt utökat omfattningen av sina verksamheter. Framför allt från och med 1960-talet har deras betydelse för den svenska samhällsekonomin kommit allt mera i blickpunkten för samhällsdebatten.

I detta sammanhang används ofta begrepp som är hämtade från nationalräkenskaperna:

Bruttonationalprodukten (BNP) utgörs av värdet av alla varor och tjänster som framställs i Sverige under ett år.

Till den kommunala sektorn räknas kommuner, landsting, kyrkokommuner och kommunalförbund. Kommunägda och landstingstägda företag ingår däremot inte i den kommunala sektorn, utan i företagssektorn. Till företagssektorn räknas vanligen också kommunernas s k affärs- mässiga verksamhet (t ex el- och vattenförsörjning, tillhandahållande av bostäder, kommunikationer).

Den offentliga sektorn omfattar förutom den kommunala sektorn också den statliga sektorn (statlig verksamhet utom i affärsverks- eller företagsform) och socialförsäkringssektorn.

Den offentliga sektorns storlek

I den samhällsekonomiska debatten vill man ofta ange ett mått på kommunernas och statens betydelse för Sveriges totala ekonomi. Ett problem är då att det finns en rad olika sätt att mäta den kommunala sektorns och den offentliga sektorns storlek. I nedanstående tabell redovisas några av de oftast använda måtten (värdena avser år 1981).

Mått	Andel, procent	
	Den offentliga sektorn	Den kommunala sektorn
Bidrag till BNP ¹	22	17
Konsumtion och investeringar, andel av BNP ²	33	23
Totala utgifter, andel av BNP ²	66	29
Andel av finansiella tillgångar	18	2
Andel av sysselsättningen (arbetade timmar)	27	20

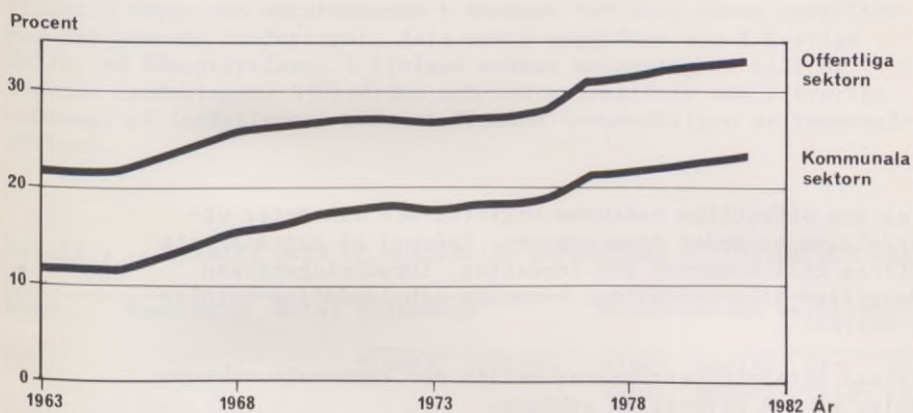
1) Förädlingsvärdet för offentliga myndigheter/BNP till marknadspris. - 2) BNP till marknadspris.

Bidraget till bruttonationalprodukten visar värdet av produktionen efter avdrag för värdet av de varor och tjänster som förbrukats under produktionsprocessen.

Andelen av bruttonationalprodukten visar med två olika mått användningen av varor och tjänster. Det ena måttet visar den slutliga användningen av samhällets resurser i form av konsumtion och investeringar (se ordförklaringar på sid 21). I det andra värdet ingår också sektorernas utgifter för transfereringar, dvs lämnade bidrag m m. Detta mått kan sägas visa hur stor andel av den svenska ekonomin som direkt påverkas av den offentliga resp den kommunala sektorns utgifter.

De relativt små beloppen för den offentliga sektorns och framför allt den kommunala sektorns andel av Sveriges totala finansiella tillgångar beror delvis på den stora omfattningen av transaktioner internt inom företagssektorn, t ex mellan producerande företag och finansiella företag. Motsvarande transaktioner mellan kommuner eller mellan stat och kommun förekommer endast i liten omfattning.

Diagram 1 DEN OFFENTLIGA SEKTORNS RESP DEN KOMMUNALA SEKTORNS ANDEL AV BNP 1963-1982¹

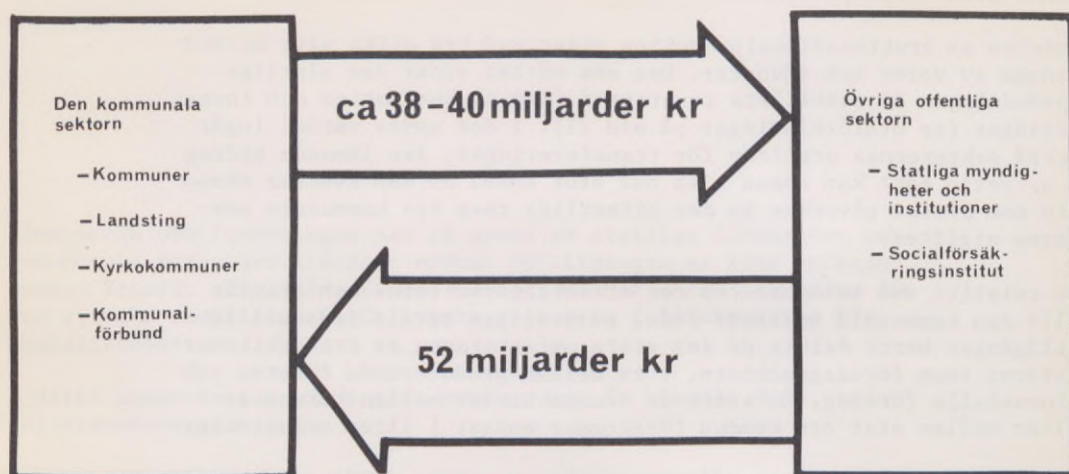

Den offentliga sektorns tillväxt

Oberoende av vilken metod man väljer för att mäta den offentliga sektorns storlek, finner man att dess andel av den totala samhälls-ekonomin har ökat kraftigt under de senaste decennierna.

I diagram 1 visas utvecklingen mätt med ett av de mått som tidigare redovisats. Där framgår att den kommunala sektorn nästan fördubblats under de senaste 20 åren. Den resterande delen av offentliga sektorn har däremot haft en i stort sett oförändrad andel av bruttonationalprodukten.

Diagram 2 BETALNINGSSTRÖMMAR INOM DEN OFFENTLIGA SEKTORN 1982

En stor del av den offentliga sektorns utgifter och inkomster utgörs av omfördelning av medel inom sektorn. Exempel på detta är att staten ger bidrag till kommuner och landsting, försäkringskassan betalar vårdavgifter till landsting, kommuner och landsting betalar skatter till staten.

I diagram 2 visas betalningsströmmarna mellan den kommunala sektorn och övriga delar av den offentliga sektorn.

Den kommunala sektorns inkomster kommer till ungefär 1/4 från staten och socialförsäkringssektorn i form av skatteutjämningsbidrag, specialdestinerade statsbidrag, ersättning från försäkringskassan m m.

Ungefär 1/5 av utgifterna för den kommunala sektorn är betalningar till övriga delar av den offentliga sektorn. Mer än hälften av dessa utgifter utgörs av arbetsgivaravgifter. Två andra större utgiftsposter är mervärdesskatten och energiskatten. Storleken av dessa kan endast beräknas ungefärligt, då de inte kan utläsas vare sig i den kommunala finansstatistiken eller i statens räkenskaper.

Den kommunala sektorn

I den svenska kommunala sektorn finns tre typer av kommuner: De två borgerliga kommuntyperna landsting och kommuner och de kyrkliga kommunerna, dvs församlingar, pastorat och andra kyrkliga samfundigheter. Hit räknas också den verksamhet som bedrivs i samarbete mellan kommuner eller landsting i form av kommunalförbund.

Den kommunala sektorn i grannländerna

Alla de nordiska länderna har en organisation av sin kommunala sektor som till stor del liknar den svenska. Kommunerna har i samtliga länder den sociala omsorgen och utbildningen som sina huvudsakliga verksamhetsområden. De svarar också för el- och vattenförsörjning och underhåll av gator och vägar m m.

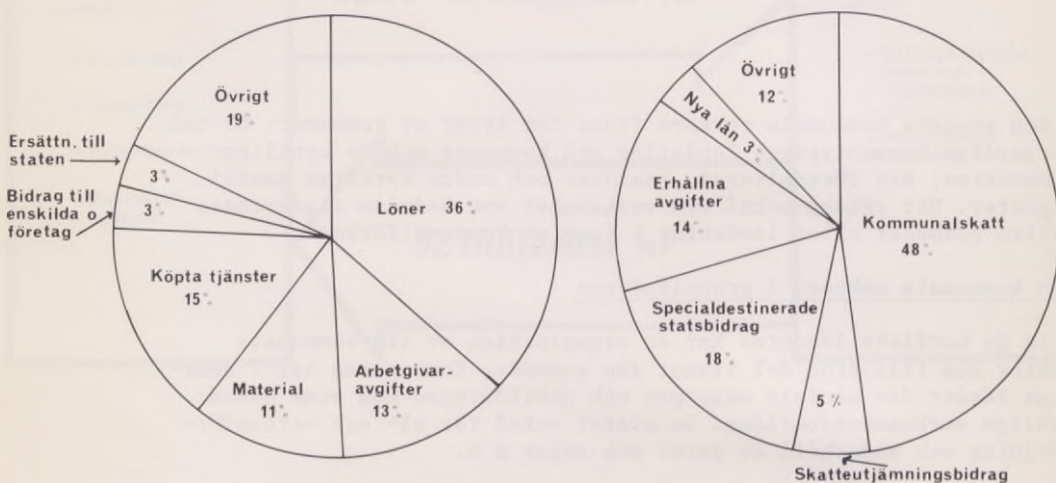
Fylket i Norge och amtskommunen i Danmark har dels samma uppgifter som det svenska landstinget, dels också uppgifter som i Sverige faller på länsstyrelsen. I Finland saknas motsvarighet till de svenska landstingen. Sjukvården och andra uppgifter som i Sverige ankommer på landstingen, sköts i Finland huvudsakligen av kommunalförbund.

Tabell 1 ÖVERSIKT ÖVER DE BORGERLIGA KOMMUNERNA I SVERIGE OCH GRANNLÄNDER

Land	Kommuntyp	Antal	Folkmängd		Huvudsakliga verksamhetsområden				
			Minsta	Största	Sjukvård	Social omsorg	Ut- bildning	El, vatten och avlopp	Gator och vägar
Sverige	Kommun	279	4 000	647 000		x	x	x	x
	Landsting	23	134 000	1 528 000	x				
Norge	Kommun	454	300	452 000		x	x	x	x
	Fylke	19	78 000	452 000	x		x		x
Danmark	Kommun	275	3 000	490 000		x	x	x	x
	Amtskommun	14	47 000	620 000	x		x		x
Finland	Kommun	461	140	483 000		x	x	x	x

Utgifter och inkomster för den

Diagram 3 UTGIFTER OCH INKOMSTER 1982 FÖR KOMMUNER, LANDSTING, KYRKO-KOMMUNER OCH KOMMUNALFÖRBUND

Ungefär hälften av den kommunala sektorns utgifter 1982, 197 miljarder kronor, utgörs av personalutgifter, dvs löner och arbetsgivaravgifter. Inköp av material och tjänster svarade för ungefär 1/4 av utgifterna.

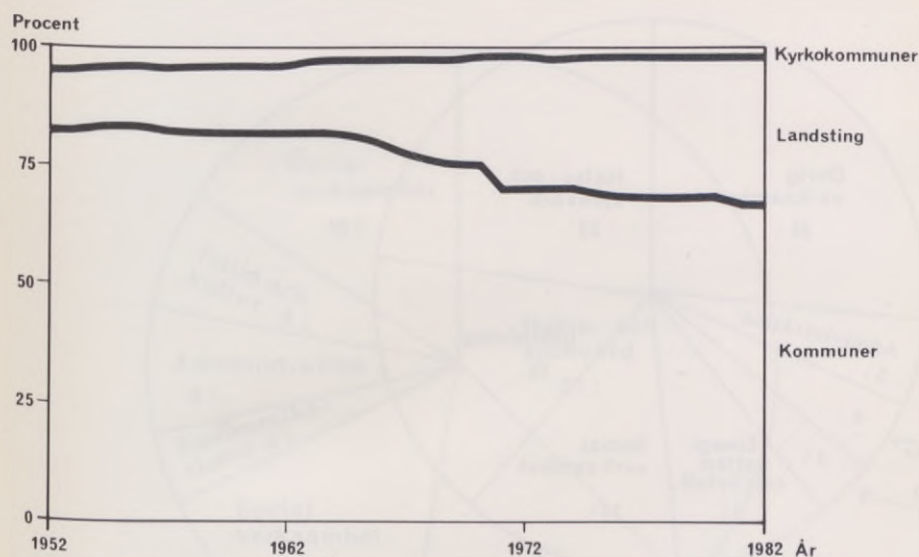
Av den kommunala sektorns inkomster 1982, 201 miljarder kronor, kom ungefär hälften, 97 miljarder kronor, från den allmänna kommunalskatten. Statsbidrag i form av skatteutjämningsbidrag och specialdestinerade bidrag svarade för ca 1/4 av inkomsterna.

Landstingens verksamhet har, framför allt under 1960-talet, byggts ut i snabbare takt än kommunernas. Därmed har landstingens andel av den totala kommunala sektorn ökat från ungefär 1/8 under 1950-talet till dagens andel på ca 1/3. Denna utveckling visas i diagram 4.

Inom den kommunala sektorn förekommer en mängd "interna betalningsströmmar", dvs bidrag och avgifter, betalning för varor och tjänster m m mellan kommuner, kommun och landsting etc. Dessa kan med hjälp av den kommunala finansstatistiken bara delvis kartläggas. I tabell 2 visas den del av de interna betalningsströmmarna som utgörs av bidrag och avgifter. De stora bidragen från landsting till kommunalförbund och kommunägda företag hänger samman med landstingens ökande engagemang i lokal- och regionaltrafiken.

kommunala sektorn

Diagram 4 DE OLIKA KOMMUNTYPERNAS ANDEL AV DEN KOMMUNALA SEKTORN
UTGIFTER 1952-1982

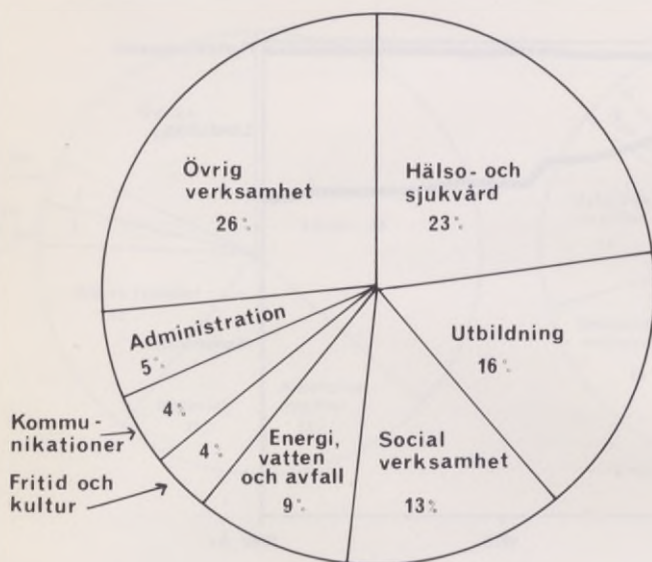
Observera att den "kommunala sektorn" i detta avsnitt även innefattar den s k affärsmässiga verksamheten. Här används alltså en något vidare definition av begreppet än i föregående avsnitt, där den definition som används i nationalräkenskaperna följdes helt.

Tabell 2 BIDRAG OCH AVGIFTER MELLAN OLIKA KOMMUNTYPER
OCH KOMMUNÄGDA FÖRETAG 1982, MKR

Bidragmottagare	Bidragsgivare		
	Kommuner	Landsting	Summa
Kommuner	1 134	1 678	2 812
Landsting	489	1 556	2 045
Kyrkokommuner	0	0	0
Kommunalförbund	173	2 660	2 883
Kommunägda företag	599	2 529	3 128
Summa	2 395	8 423	10 818

Den kommunala sektorns

Diagram 5 DEN KOMMUNALA SEKTORNS UTGIFTER FÖR OLIKA VERKSAMHETER 1982 (197 MILJARDER KRONOR)

Av de många olika verksamheterna som bedrivs inom den kommunala sektorn svarar hälso- och sjukvården för den största andelen. Diagram 5 visar att ungefär 1/4 av den kommunala sektorns utgifter avser hälso- och sjukvårdsändamål.

Diagram 6 visar hur de driftintäkter som inte är knutna till något speciellt ändamål, dvs kommunalskatt och skatteutjämningsbidrag, används för att finansiera olika kommunala löpande verksamheter. Diagrammet visar t ex att 37 procent av skattepengarna går till hälso- och sjukvården.

I diagram 6 ingår endast de s k egentliga verksamheterna, alltså inte den finansiella verksamheten. I diagram 5 ingår däremot de finansiella utgifterna räntor, amorteringar m m i sektorn "övrig verksamhet".

Hälso- och sjukvården är nästan helt finansierad genom skatter och skatteutjämningsbidrag, i motsats till utbildningsområdet, som till stor del statsbidragsfinansieras, och energi-, vatten- och avfallsområdet, som är i stort sett helt avgiftsfinansierat. Skillnaderna mellan diagram 5 och diagram 6 beror på dessa skillnader i finansiering mellan de olika verksamheterna samt att den finansiella verksamheten ingår i diagram 5 men inte i diagram 6.

Diagram 7 visar likviditetsutvecklingen för de olika kommuntyperna. Observera att i likviditetsbegreppet i detta diagram ingår innehav av obligationer.

verksamheter

Diagram 6 DEN SKATTEFINANSIERADE DELEN AV DEN KOMMUNALA SEKTORNS DRIFTKOSTNADER 1982 FÖR OLIKA VERKSAMHETER (119 MILJARDER KRONOR)

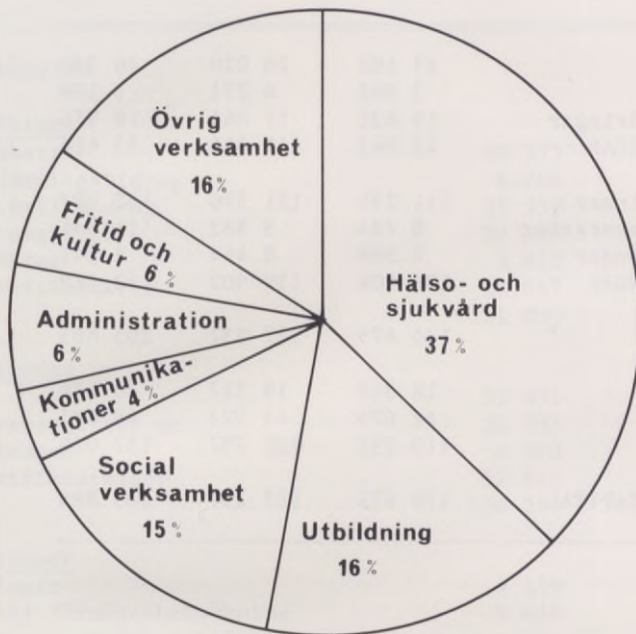
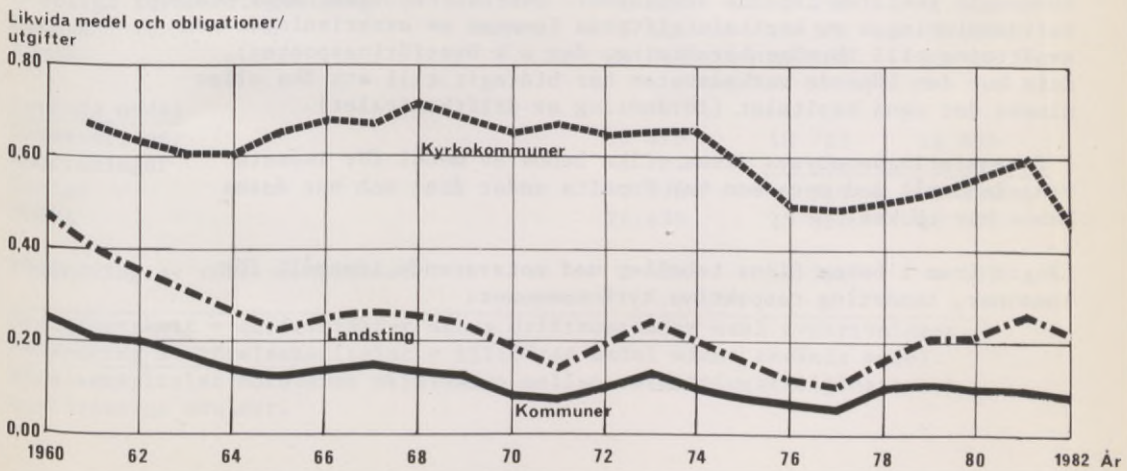

Diagram 7 UTVECKLINGEN AV DEN KOMMUNALA SEKTORNS LIKVIDITET UNDER PERIODEN 1960-1982

Årsredovisning 1982 för den

Tabell 3 BALANSRÄKNINGAR FÖR DEN KOMMUNALA SEKTORN 1980 - 1982,
MKR

	1980	1981	1982
Likvida medel	23 182	26 020	28 332
Statsbidragsfordringar	3 997	4 271	5 108
Övriga kortfristiga fordringar	15 891	17 044	19 976
SUMMA OMSÄTTNINGSTILLGÅNGAR	43 069	47 335	53 416
Fastigheter och anläggningar	111 294	121 576	132 097
Fordon, maskiner och inventarier	8 724	9 882	11 831
Övriga anläggningstillgångar	7 588	8 444	8 541
SUMMA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR	127 606	139 902	152 469
SUMMA TILLGÅNGAR	170 675	187 237	205 885
Kortfristiga skulder	18 349	18 517	20 176
Långfristiga skulder	42 075	45 923	48 685
Eget kapital	110 251	122 797	137 024
SUMMA SKULDER OCH EGET KAPITAL	170 675	187 237	205 885

Årsredovisning för den kommunala sektorn

Tabellerna 3 och 4 sammanfattar boksluten 1980-1982 för kommuner, landsting, kyrkokommuner och kommunalförbund.

Resultaträkningen i tabell 4 visar det ekonomiska utfallet av den kommunala sektorns löpande verksamhet. Överskottet visar dels skattefinansieringen av kapitalutgifterna (summan av avskrivningar och avsättning till förmögenhetsökning, den s k överföringsposten), dels hur den löpande verksamheten har bidragit till att öka eller minska det egna kapitalet (förändring av driftkapitalet).

I finansieringsanalysen visas vilka behov av medel för investeringsämndamål med mera som har funnits under året och hur dessa behov har täckts.

Längre fram i boken finns tabeller med motsvarande innehåll för kommuner, landsting respektive kyrkokommuner.

kommunala sektorn

Tabell 4 RESULTATRÄKNING OCH FINANSIERINGSANALYS FÖR DEN KOMMUNALA SEKTORN 1980 - 1982, MKR

	1980	1981	1982
RESULTATRÄKNING			
<u>Driftintäkter</u>			
Kommunalskatt	80 375	89 833	96 895
Skatteutjämningsbidrag	6 708	8 412	10 048
Statliga driftbidrag	27 559	30 453	33 748
Erhållna avgifter	22 628	25 430	29 130
Ränteintäkter	3 913	4 520	4 591
Övriga driftintäkter	10 647	12 354	15 382
SUMMA	151 830	171 002	189 434
<u>Driftkostnader</u>			
Löner mm	59 031	65 067	71 489
Arbetsgivaravgifter mm	20 235	23 381	25 034
Räntekostnader	4 370	5 107	5 586
Övriga driftkostnader	52 615	60 589	68 509
SUMMA	136 251	154 144	170 618
<u>Driftöverskott</u>			
Avskrivningar	4 449	5 096	5 640
Avsatt till förmögenhetsökning	9 659	9 007	11 029
Förändring av driftkapitalet	1 471	2 755	2 147
SUMMA	15 579	16 858	18 816
FINANSIERINGSANALYS			
<u>Tillförda medel</u>			
Överskott enligt ovan	15 579	16 858	18 816
Nya lån	5 670	7 559	6 500
Statliga investeringsbidrag	1 682	1 797	1 642
Övrigt	3 611	3 571	3 558
SUMMA	26 543	29 785	30 516
<u>Använda medel</u>			
Investeringar	16 979	18 723	18 895
Amorteringar	3 724	3 935	3 968
Övrigt	2 935	3 169	3 216
SUMMA	23 639	25 827	26 079
Förändring av rörelsekapitalet	2 904	3 958	4 437

Driftöverskott = driftintäkter minus driftkostnader exkl avskrivningar.

Förändring av rörelsekapitalet = tillförda medel minus använda medel.

Rörelsekapitalet motsvarar skillnaden mellan omsättningstillgångar och kortfristiga skulder.

Kommuner

I Sverige har kommunbildningen en mycket gammal historia. Byalaget brukar anses vara den äldsta kommuntypen. Under tidig medeltid uppstod socknen, en kommun som skötte både kyrkliga och borgerliga verksamheter.

Dagens kommuner kan sägas inleda sin historia med 1862 års kommunalförordningar. Antalet kommuner var då ca 2 500 och deras uppgifter begränsade sig i huvudsak till fattigvård, folkskoleundervisning och vissa kyrkliga ändamål. Den kommunala expansionen kom sedan snabbast igång i städerna, som påtog sig skyldigheterna att ombesörja renhållning, belysning, underhåll av gator m m.

Under 1982 är Sverige indelat i 279 kommuner med en mångomfattande verksamhet där undervisningen och den sociala omsorgen svarar för ca 40 procent av utgifterna. Huvuddelen av den kommunala verksamheten är reglerad genom förordningar eller styrd genom statsbidragsregler. Olika lokala förutsättningar och varierande ambitionsnivåer ger dock utrymme för skillnader mellan verksamheterna i olika kommuner.

Tre kommuner, Gotland, Malmö och Göteborg, har själva hand om den verksamhet som i övriga landet sköts av landstingen. De är därför i vissa avseenden inte jämförbara med övriga kommuner och har utelämnats i vissa diagram och tabeller i denna rapport.

Översikt 1982

Kommunernas utgifter uppgick 1982 till ca 131 miljarder kronor, vilket utgör ca 2/3 av den kommunala sektorns utgifter eller ca 1/7 av den totala svenska ekonomin (bruttonationalprodukten, BNP). Utgifterna ökade mellan 1981-1982 med ca 7 procent, en siffra som ligger något under den beräknade inflationen för perioden. Även kommunernas största utgiftspost, löner och arbetsgivaravgiften, ökade under samma tid med 7 procent.

Kommunernas inkomster uppgick till ca 134 miljarder kronor, en ökning med ca 9 procent från 1981.

Den kommunala konsumtionen 1982 beräknas ha uppgått till ca 82 miljarder kronor, en volymökning jämfört med 1981 med ca 1,5 procent. Investeringsvolymen minskade något mellan 1981 och 1982, då kommunernas investeringar uppgick till ca 13,3 miljarder kronor.

Insamling av uppgifter

Statistiska centralbyrån hämtar årligen in uppgifter ur kommunernas bokslut. Uppgifterna samlas in i s k räkenskapssammandrag. De viktigaste blankettavdelningarna är följande:

- Avd Innehåll
- A-B Driftkostnader och driftintäkter för löpande verksamhet
- C-D Kapitalutgifter och kapitalinkomster för investeringsverksamhet m m
- G Balansräkning
- H Vissa utgifts- och inkomstslag

Räkenskapssammandraget är anpassat till den s k K-planen, normalkontoplanen för kommuner. K-planen ger möjlighet att dela in redovisningen dels efter verksamheter (program, programråden), dels efter utgifts-/inkomstslag. Blankettavdelning A ger den mest detaljerade redovisningen med en uppdelning av verksamheterna i ca 90 program och delprogram (se bilaga 1). Avdelning H ger en detaljerad indelning av utgifts- och inkomstslag, men i huvudsak utan indelning i verksamheter.

SCB samlar årligen in totalt ca 1 200 uppgifter ur varje kommuns bokslut. Nästan alla kommuner använder någon form av datorstöd när de lämnar sina bokslutsuppgifter. De större kommunerna har egna datorer till hjälp. Cirka 250 kommuner har sin ekonomiska redovisning ansluten till Kommun-Data AB, ett ADB-serviceföretag som ägs av Svenska Kommunförbundet och Landstingsförbundet.

Dessa kommuner rapporterar in en statistikkod till Kommun-Data för varje konto i sin löpande redovisning. Efter avslutad bokslutsbearbetning sänder Kommun-Data över ett magnetband till SCB vilket innehåller grundmaterialet till större delen av uppgifterna i räkenskapssammandraget.

Jämförbarhet

Kommunernas verksamhet är ständigt under förändring. Därmed har också kommunernas redovisningsplan och SCBs räkenskapssammandrag ändrats vid ett flertal tillfällen. Sådana ändringar försvårar jämförelser över tiden. De två senaste större blankettomläggningarna ägde rum 1968, då SCBs blankett anpassades till K-planen, och 1978, då framför allt indelningen i verksamhetsgrenar ändrades. Förutom dessa omläggningar sker varje år mindre anpassningar till ändrade förhållanden.

K-planen syftar till en standardisering av kommunernas budget- och redovisningssystem. Den lämnar dock stora möjligheter till anpassning till den enskilda kommunens förhållanden. Redovisningen kan således skilja sig åt mellan olika kommuner avseende t ex:

- indelning i program (verksamhetsområden)
- kostnadsfördelningsprinciper
- omfattning av interndebitering mellan olika förvaltningar

Förekomsten av kommunägda företag är ytterligare en faktor som minskar jämförbarheten mellan kommuner utifrån detta grundmaterial, speciellt inom de s k affärsmässiga verksamheterna.

Årsredovisning 1982 för

Tabell 5 RESULTATRÄKNING OCH FINANSIERINGSANALYS

Miljoner kronor

	1980	1981	1982
RESULTATRÄKNING			
<u>Driftintäkter</u>			
Kommunalskatt	46 079	51 488	55 538
Skatteutjämningsbidrag	3 889	4 792	5 668
Statliga driftbidrag	22 934	25 028	27 323
Erhållna avgifter	18 710	21 415	24 382
Ränteintäkter	1 994	2 181	2 229
Övriga driftintäkter	5 344	6 456	8 220
SUMMA	98 950	111 360	123 360
<u>Driftkostnader</u>			
Löner mm	37 725	41 407	45 238
Arbetsgivaravgifter mm	12 807	14 877	15 486
Räntekostnader	3 729	4 404	4 873
Övriga driftkostnader	35 028	40 279	46 170
SUMMA	89 289	100 967	111 767
<u>Driftöverskott</u>			
Avskrivningar	3 326	3 754	4 144
Avsatt till förmögenhetsökning	5 969	5 583	6 246
Förändring av driftkapitalet	366	1 056	1 203
SUMMA	9 661	10 393	11 593
FINANSIERINGSANALYS			
<u>Tillförda medel</u>			
Överskott enligt ovan	9 661	10 393	11 593
Nya lån	4 979	6 757	5 829
Statliga investeringsbidrag	1 239	1 308	1 155
Övrigt	3 091	3 282	3 208
SUMMA	18 970	21 740	21 785
<u>Använda medel</u>			
Investeringar	12 698	13 752	13 295
Amorteringar	3 141	3 385	3 371
Övrigt	2 360	2 693	2 734
SUMMA	18 200	19 830	19 400
Förändring av rörelsekapitalet	770	1 910	2 385

Driftöverskott = driftintäkter minus driftkostnader exkl avskrivningar.

Förändring av rörelsekapitalet = tillförda medel minus använda medel.
Rörelsekapitalet motsvarar skillnaden mellan omsättningstillgångar och kortfristiga skulder.

kommunerna

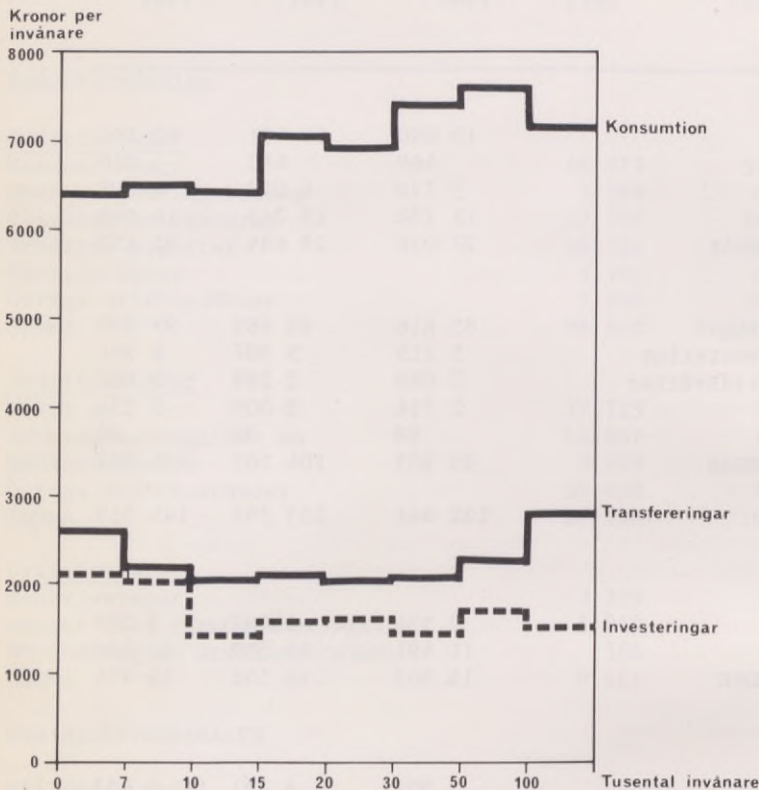
Tabell 6 BALANSRÄKNING

Miljoner kronor

	1980	1981	1982
<u>Omsättningstillgångar</u>			
Likvida medel	10 090	11 401	12 164
Obligationer	469	493	313
Statsbidragsfordringar	3 729	4 048	4 907
Övrigt	12 750	13 743	16 068
SUMMA OMSÄTTNINGSTILLGÅNGAR	27 038	29 685	33 452
<u>Anläggningstillgångar</u>			
Fastigheter och anläggningar	85 816	92 885	99 695
Fordon, maskiner och inventarier	5 215	5 907	6 301
Aktier, andelar och bostadsrätter	2 089	2 268	2 587
Utlämnade lån	2 714	3 009	3 234
Övrigt	69	38	44
SUMMA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR	95 903	104 107	111 861
SUMMA TILLGÅNGAR	122 941	133 793	145 313
<u>Kortfristiga skulder</u>			
Tillfälliga lån	2 571	2 997	3 029
Övrigt	11 491	11 559	12 946
SUMMA KORTFRISTIGA SKULDER	14 062	14 556	15 975
<u>Långfristiga skulder</u>			
Övriga driftintäkter			
Obligationslån	4 921	4 751	4 652
Övriga långfristiga skulder	30 828	34 568	37 382
SUMMA LÅNGFRISTIGA SKULDER	35 749	39 319	42 034
SUMMA SKULDER	49 811	53 875	58 009
<u>Eget kapital</u>			
Bundet kapital	60 154	64 788	69 827
Rörelsekapital	12 976	15 129	17 477
SUMMA EGET KAPITAL	73 130	79 917	87 304
SUMMA SKULDER OCH EGET KAPITAL	122 941	133 793	145 313

Kommunernas konsumtion ...

Diagram 8 UTGIFTER FÖR KONSUMTION, TRANSFERERINGAR OCH INVESTERINGAR 1982 FÖR OLIKA STORLEKSGRUPPER AV KOMMUNER, EXKL GOTLAND, MALMÖ OCH GÖTEBORG

Kommunal konsumtion är ett begrepp hämtat från nationalräkenskaper-
na. Begreppet har under senare år kommit till allt större använd-
ning i samhällsdebatten. Staten och kommunförbundet har t ex träf-
fat överenskommelser om hur mycket kommunernas konsumtionsvolym bör
tillåtas öka mellan åren.

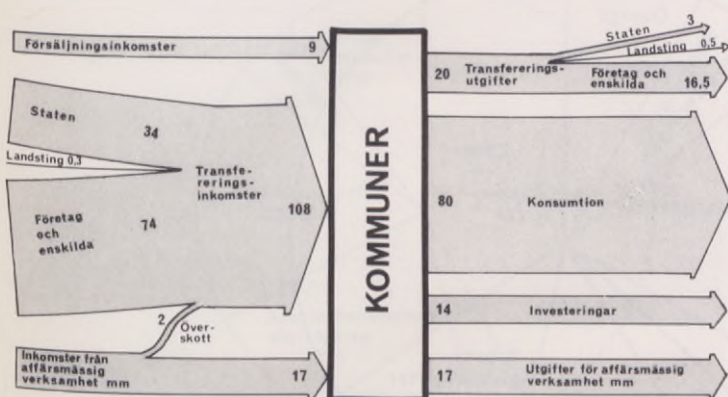
Av kommunernas utgifter avser ca 60 procent konsumtionsändamål och
ca 15 procent transfereringar (inkomstöverföringar).

De värden som redovisas i diagram 8 grundar sig helt på finans-
statistiken. De skiljer sig därigenom något från de värden som
redovisas i nationalräkenskaperna och som visas i diagram 9 och i
tabell 7. I nationalräkenskaperens beräkningar ersätts vissa upp-
gifter ur finansstatistiken med uppgifter ur andra källor.

Konsumtions- och transfereringsutgifterna för kommuner utanför
landsting är inte jämförbara med övriga kommuners. Gotland, Malmö
och Göteborg ingår därför inte i diagram 8.

... och transfereringar

Diagram 9 KOMMUNERNAS UTGIFTER OCH INKOMSTER 1982 I DE TERMER SOM ANVÄNDS I NATIONALRÄKENSKAPERNA, MILJARDER KRONOR

KONSUMTION = Kommunernas kostnader för att tillhandahålla tjänster åt hushållen och företagen utan avgift eller mot avgifter som är väsentligt lägre än kommunernas självkostnader. De största konsumtionsutgifterna är löner, arbetsgivaravgifter, reparationer och löpande förbrukning av material.

TRANSFERERINGSUTGIFTER = Inkomstöverföringar från kommunerna till andra sektorer i samhället, t ex bostadsbidrag och socialbidrag, avgifter till staten och landsting, bidrag till föreningar och företag.

TRANSFERERINGSINKOMSTER = Inkomstöverföringar till kommunerna från andra sektorer i samhället, t ex kommunalskatt, statsbidrag.

INVESTERINGAR = Utgifter för att öka realkapitalet. Som investeringar räknas utgifter för byggnadsverksamhet samt inköp av maskiner, inventarier, fordon m m.

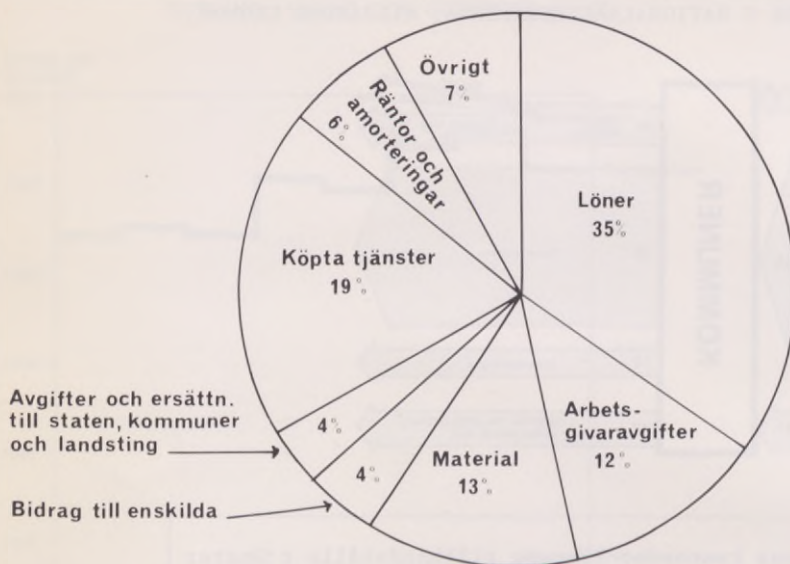
AFFÄRSMÄSSIG VERKSAMHET = Hit räknas el- och vattenförsörjning, avfallshantering m m, se sid 65.

Tabell 7 KOMMUNERNAS KONSUMTION 1975 - 1982

	1975	1980	1981	1982
Konsumtion, miljarder kronor				
- löpande priser	29,6	65,6	73,1	80,3
- 1982 års priser	64,6	78,1	79,1	80,3
Konsumtionsökning från föregående år, procent				
- löpande priser	20,7	17,5	11,5	9,9
- fasta priser (= volymökning)	5,2	3,0	2,9	1,5

Kommunernas utgifter ...

Diagram 10 KOMMUNERNAS UTGIFTER 1982, 131 MILJARDER KRONOR

K-planen, kommunernas normalkontoplan, ger möjlighet att särskilja bl a ovanstående s k enkla utgiftsslag (K-planens kontoklass 2). De flesta av utgiftsslagen kan avse utgifter både för drift- och kapitaländamål. T ex ingår under rubriken "material" såväl material för löpande förbrukning som byggnads- och anläggningsmaterial och de köpta tjänsterna omfattar allt från telefonavgifter till husbyggnadsentreprenader.

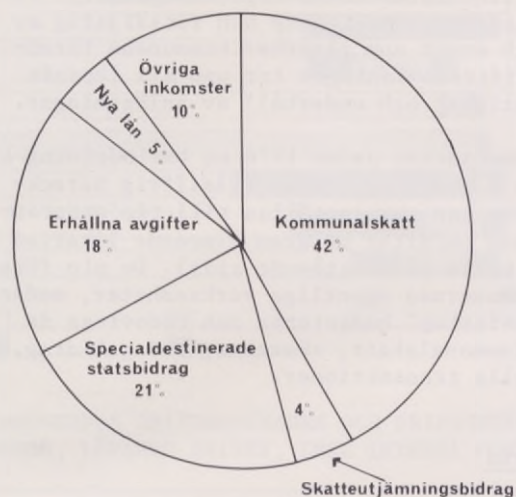
Kommunens utgifter avser till ca 16 procent kapitaländamål (i huvudsak investeringar och amorteringar på lån).

Tabell 8 VISSA UTGIFTER FÖR KOMMUNERNA 1970-1982, MILJARDER KRONOR, LÖPANDE PRISER

	1970	1975	1980	1981	1982
Löner och arbetsgivaravgifter	11,3	22,4	51,4	56,6	60,7
Material och tjänster	11,4	16,3	34,2	38,5	41,5
Bidrag till enskilda	0,9	3,0	3,6	3,8	4,7
Räntor och amorteringar	2,2	3,9	6,9	7,8	8,2
Övriga utgifter	5,2	6,5	12,1	14,0	15,8
Summa utgifter	31,0	52,1	108,2	120,7	130,9

... och inkomster

Diagram 11 KOMMUNERNAS INKOMSTER 1982, 134 MILJARDER KRONOR

Av kommunernas inkomster avser ca 9 procent kapitaländamål (nya lån, statliga investeringsbidrag och övriga investeringsbidrag).

Under rubriken "erhållna avgifter" redovisas de bidrag och avgifter som kommunen erhåller från enskilda, företag, landsting eller andra kommuner och som är avsedda som betalning för tjänster som de erhållit av kommunen, t ex el- och vattenavgifter, barndagshemsavgifter. Avgifter av mera symbolisk art, t ex vissa inträdesavgifter, och bidrag i allmänt understödande syfte (utom statliga bidrag) redovisas däremot under övriga inkomster.

Med specialdestinerade statsbidrag avses drift- och investeringsbidrag från staten avsedda för speciala ändamål.

Tabell 9 VISSA INKOMSTER FÖR KOMMUNERNA 1970-1982, MILJARDER KRONOR, LÖPANDE PRISER

	1970	1975	1980	1981	1982
Kommunalskatt	12,2	21,3	46,1	51,5	55,5
Skatteutjämningsbidrag	1,0	1,6	3,9	4,8	5,7
Specialdestinerade statsbidrag	5,5	11,2	24,2	26,3	28,5
Erhållna avgifter	3,7	7,5	18,7	21,4	24,4
Nya lån	2,3	3,9	5,0	6,8	5,8
Övriga inkomster	5,0	7,0	10,4	13,4	13,7
Summa inkomster	29,7	52,5	108,3	124,2	133,6

Kommunernas verksamheter

Kommunernas budgetar och bokslut är indelade i en driftdel och en kapitaldel. Denna indelning har sin grund i kommunallagens krav på förmögenhetsskydd: Kommunens stamkapital får aldrig minska (stamkapitalets förändring = kapitalinkomster minus kapitalutgifter). På kapitalsidan redovisas byggnadsverksamhet, köp och försäljning av fastigheter, maskiner m m och annat som påverkar kommunens förmögenhet (= investeringar). Driftredovisningen tar upp all löpande verksamhet, inklusive reparationer och underhåll av anläggningar.

Svenska kommunförbundet rekommenderar sedan 1978 en basindelning av kommunernas verksamheter i s k program, med en tvåsiffrig beteckning (se bilaga 1). Programmen kan sammanställas till tio programområden eller huvudprogram som omfattar program avseende likartad verksamhet (se tabell och diagram på motstående sida). De nio första huvudprogrammen avser kommunernas egentliga verksamheter, medan under huvudprogrammet "finansiering" budgeteras och redovisas de allmänna inkomstkällorna - kommunalskatt, skatteutjämningsbidrag, nya lån - och vissa finansiella transaktioner.

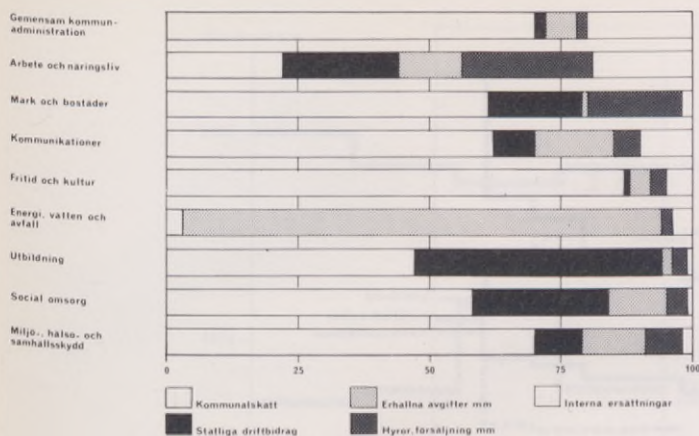
Finansiering av verksamheterna

Bilden av hur kommunerna finansierar sina verksamheter är mycket varierad (se diagram 12).

Kommunernas fritids- och kulturverksamhet är nästan helt finansierad med skattemedel, medan driftskostnaderna för energi- och vattenförsörjning samt avfallshantering nästan helt betalas med avgifter. De statliga driftbidragen har störst betydelse inom utbildningsområdet (bidrag till lärarlöner m m) och den sociala omsorgen (i huvudsak inom barnomsorgen).

I diagram 12 och tabell 10 ingår interna poster (sådana transaktioner som inte medför någon in- eller utbetalning för kommunen). Bland de interna driftkostnaderna ingår kapitaltjänstkostnaderna (avskrivningar och internränta). Finansiering med interna ersättningar innebär att en kommunal förvaltning debiterar en annan för sina tjänster. De interna kostnadernas andel av de totala driftkostnaderna varierar i olika kommuner mellan 0-30 procent. Deras betydelse varierar även mellan olika verksamhetsgrenar.

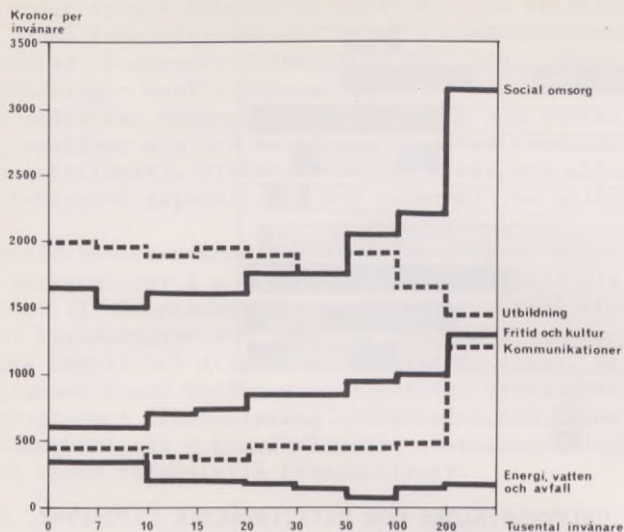
Diagram 12 KOMMUNERNAS FINANSIERING AV DRIFTKOSTNADERNA 1982, PROCENT

Tabell 10 KOMMUNERNAS DRIFTKOSTNADER OCH DRIFTINTÄKTER 1970-1982, MILJARDER KRONOR, LÖPANDE PRISER, INKL INTERNA POSTER

	1970	1975	1980	1981	1982
Driftkostnader					
Gemensam kommunadministration	1,9	3,0	7,2	8,2	8,9
Arbete och näringsliv	1,5	2,6	3,4	4,2	5,7
Mark och bostäder	0,6	3,6	7,9	8,4	9,6
Kommunikationer	1,5	2,4	5,3	6,2	7,1
Fritid och kultur	1,1	3,1	7,1	8,0	9,0
Energi, vatten och avfall	3,4	6,9	14,3	16,3	18,4
Utbildning	7,5	13,2	26,7	29,4	32,5
Social omsorg	4,7	9,6	22,6	26,1	29,7
Miljö-, hälso- och samhällsskydd	2,7	3,2	6,9	7,5	8,2
Finansiering	2,4	4,3	10,3	12,4	13,4
Summa driftkostnader	27,3	51,9	111,8	127,0	142,5
Driftintäkter					
Gemensam kommunadministration	0,6	1,0	2,0	2,3	2,6
Arbete och näringsliv	1,2	1,2	2,3	3,0	4,0
Mark och bostäder	0,3	1,3	3,4	3,5	3,8
Kommunikationer	0,5	0,7	1,8	2,2	2,7
Fritid och kultur	0,2	0,4	0,9	1,0	1,2
Energi, vatten och avfall	3,2	6,4	13,6	15,8	18,0
Utbildning	4,1	7,1	14,7	16,2	17,2
Social omsorg	1,4	3,7	9,3	10,9	12,3
Miljö-, hälso- och samhällsskydd	0,9	0,9	2,0	2,2	2,4
Finansiering	17,0	30,5	68,2	76,6	85,8
Summa driftintäkter	29,6	54,0	118,3	133,7	150,0

Diagram 13 SKATTEFINANSIERADE DRIFTKOSTNADER FÖR VISSA VERKSAMHETER I OLIKA STORLEKSGRUPPER AV KOMMUNER

Skattefinansiering

Den skattefinansierade delen av kommunernas driftkostnader för en viss verksamhet kallas även nettokostnaden. Den beräknas som verksamhetens totala driftkostnader (bruttokostnader) minus de intäkter som bokförs direkt på verksamheten.

Nettokostnaderna varierar mycket i storlek mellan olika kommuner. De speciella förhållandena i de tre största kommunerna (Stockholm, Göteborg och Malmö) kommer t ex till uttryck i ovanstående diagram.

Statsbidragsfinansiering

Kommunerna i storstads länen (Stockholms, Malmöhus samt Göteborgs och Bohus län) får större statliga driftbidrag för sin sociala omsorgsverksamhet än övriga kommuner. Inom utbildningsområdet och för verksamhet inom arbete och näringsliv är däremot kommunerna i inre Norrland (de fyra nordligaste länen utom kustkommunerna) de största mottagarna av statliga driftbidrag (beräknat per invånare). Till skogslänen, som nämns i diagram 14, räknas Värmlands och Kopparbergs län samt norrlandslänen.

Avgiftsfinansiering

Inom de sk affärsdrivande verksamhetsgrenarna, t ex el- och vattenförsörjning, kommunikationer m fl, finns en tydlig tendens att kommuner med låg skattesats i högre grad finansierar sina driftkostnader med avgifter än kommuner med högre skattesats. Denna tendens finns inte inom övriga verksamhetsgrenar (social omsorg, utbildning m fl).

Diagram 14 STATLIGA DRIFTBIDRAG 1982 FÖR VISSA VERKSAMHETSGRENAR I OLIKA GRUPPER AV KOMMUNER

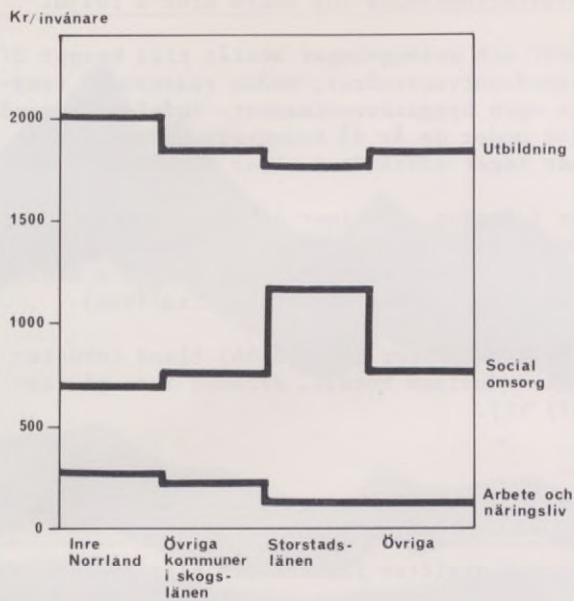
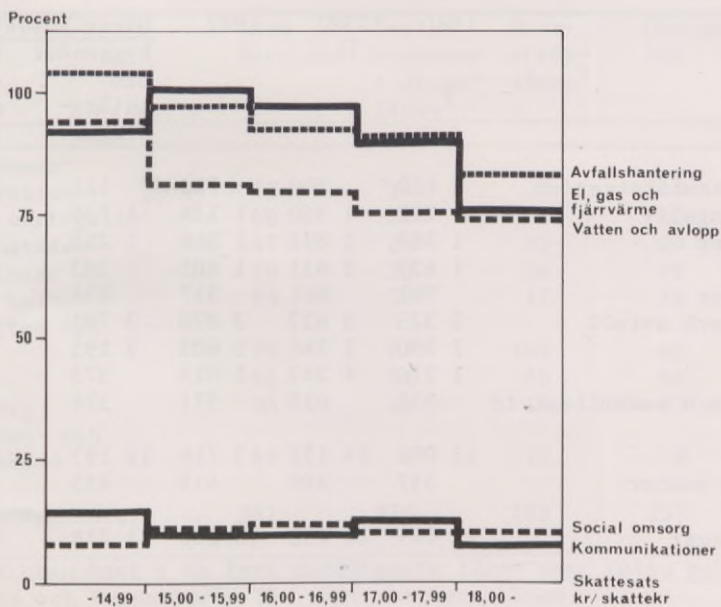

Diagram 15 DRIFTKOSTNADERNAS AVGIFTSFINANSIERINGSGRAD FÖR KOMMUNER MED OLIKA SKATTESATS (EXKL GOTLAND, MALMÖ OCH GÖTEBORG)

Kommunernas investeringar

Kommunernas investeringar uppgick 1982 till 13,3 miljarder kronor. Därmed minskade deras investeringsvolym för andra året i följd.

Investeringarna i byggnader och anläggningar består till knappt 2/3 av ersättningar till byggnadsentreprenörer, medan resterande tredjedel utgörs av kommunens egen byggnadsverksamhet. Andelen byggande i egen regi har ökat något under de år då kommunernas totala byggnadsinvesteringsvolym har legat oförändrad eller minskat.

Kommunernas investeringar i fordon, maskiner och inventarier har i motsats till byggnadsinvesteringarna ökat något i volym mellan 1981-1982. Större ökningar av sådana investeringar har bl a skett inom kommunikationsområdet (utbyggnaden av regionaltrafiken).

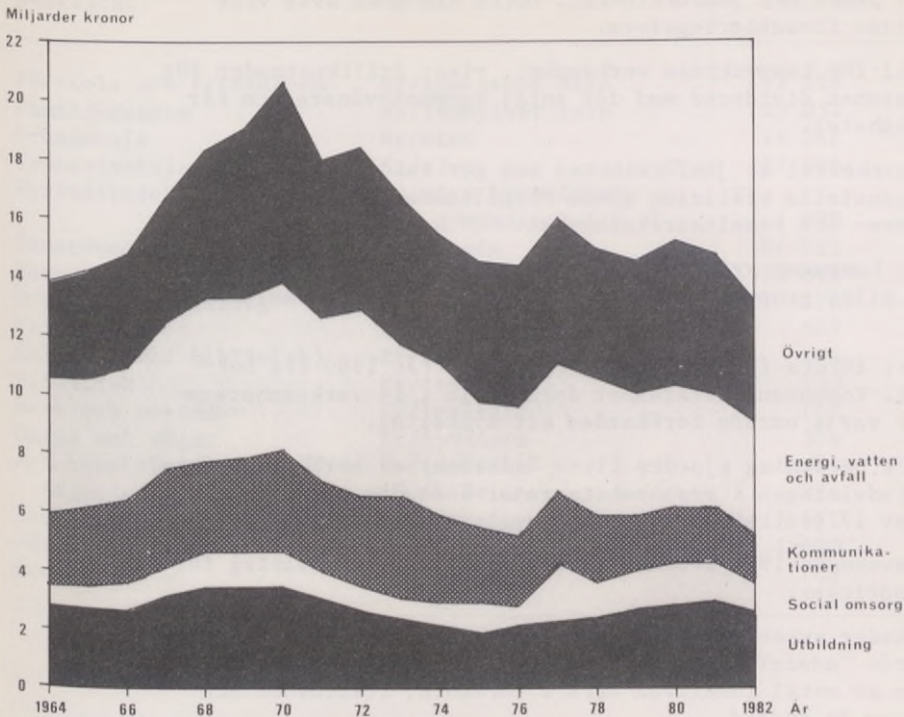
Kommunerna bokför vissa interna poster (se sid 66) bland investeringarna. Dessa kan endast redovisas totalt, däremot inte på respektive verksamhet (tabell 11).

INVESTERINGAR = kommunernas utgifter för att öka sitt realkapital. Som investeringar räknas kommunernas utgifter för byggnadsverksamhet samt inköp av maskiner, inventarier, fordon m m.

Tabell 11 KOMMUNERNAS INVESTERINGAR 1980-1982, MKR, LÖPANDE PRISER

	1980	1981	1982	Därav investeringar i	
				byggnader och anlägg- ningar	fordon, maskiner och inven- tarier
Gemensam kommunadministration	629	708	723	521	202
Arbete och näringsliv	1 222	1 300	1 124	1 059	65
Mark och bostäder	1 383	1 392	1 268	1 255	13
Kommunikationer	1 627	1 611	1 605	1 383	222
Fritid och kultur	762	861	937	834	103
Energi, vatten och avfall	3 325	3 627	3 870	3 701	169
Utbildning	2 380	2 786	2 602	2 193	409
Social omsorg	1 216	1 242	1 014	873	141
Miljö-, hälso- och samhällsskydd	552	625	571	374	197
Summa	13 096	14 152	13 714	12 193	1 521
därav interna poster	397	400	419	415	4
Summa investeringar	12 699	13 752	13 295	11 778	1 517

Diagram 16 KOMMUNERNAS INVESTERINGAR 1964-1982, 1982 ÅRS PRISER

Tabell 12 INVESTERINGAR 1982 I OLIKA KOMMUNGRUPPER, KRONOR PER INVÅNARE

	Inre Norrland ¹	Övriga kommuner i skogslänen ²	Stor-stads-länen ³	Övriga län	Hela riket
Gemensam kommun-administration	17	14	8	19	14
Arbete och näringsliv	66	21	21	20	23
Mark och bostäder	47	26	23	24	25
Kommunikationer	29	32	36	29	32
Fritid och kultur	23	23	17	18	19
Energi, vatten och avfall	71	67	102	61	77
Utbildning	61	57	45	54	52
Social omsorg	34	22	14	23	20
Miljö-, hälso- och samhällsskydd	12	8	17	9	12
Samtliga verksamheter	361	270	285	257	275

1) Kommuner utan kust i de fyra nordligaste länen samt Kalix och Haparanda.

2) Värmlands och Kopparbergs län samt norrlandslänen

3) Stockholms, Malmöhus samt Göteborgs och Bohus län

Nyckeltal för kommuner

Med nyckeltal avses ett jämförelsetal. Detta kan t ex avse viss verksamhet eller finansieringsform.

SCBs nyckeltal för kommunernas verksamhet, visar driftkostnaden för en viss verksamhet dividerad med det antal kommuninvånare som får del av verksamheten.

Finansiella nyckeltal är jämförelsetal som ger information om kommunens finansiella ställning genom förhållanden mellan olika poster i balans- och resultaträkningarna.

Nyckeltal för kommuner syftar till att underlätta jämförelser mellan kommuner eller grupper av kommuner eller jämförelser mellan olika år.

SCB gjorde ett första försök med utgångspunkt från 1980 års bokslutsmaterial. Kommunens verksamhet delades in i 14 verksamhetsområden och för varje område beräknades ett nyckeltal.

Inför 1981 års beräkning gjordes flera ändringar av beräkningsmetoderna. Även indelningen i verksamhetsgrenar ändrades och antalet nyckeltal blev 17 (se tabell 13).

Nyckeltalen avseende 1982 överensstämmer med 1981 med undantag för två mindre ändringar:

- vissa kostnader avseende pensionärs- och handikappomsorg har flyttats från "administration" till "övrig social omsorg"
- beräkningen av antal inskrivna barn i förskola, fritidshem och familjedaghem är ändrad.

Kommunernas skaffärsmässiga verksamhet (el- och vattenverk, lokaltrafik m m) ingår inte i nyckeltalen.

De finansiella nyckeltal som redovisas i tabell 14 är beräknade enligt Svenska Kommunförbundets rekommendation i boken "Kommunal årsredovisning" (Stockholm 1982). Användning av finansiella nyckeltal i redovisningen avser bl a att underlätta analys av kommunens ekonomiska ställning.

De begrepp som används i tabell 14 finns definierade i rapporten Nyckeltal för kommuner 1981 (sid 48-49), utgiven av SCB 1983.

Nyckeltal för kommuner 1982 kommer att publiceras i en rapport som beräknas utkomma i januari 1984. Där redovisas nyckeltal för grupper av kommuner, kompletterade med definitioner, beskrivningar och analyser. SCB erbjuder också specialrapporter avseende enskilda kommuner eller egna grupperingar av kommuner. Beställning av rapporter och/eller specialrapporter kan göras skriftligt eller per telefon. Se även bifogad beställningsblankett.

Beställning av nyckeltal:

019 - 14 03 20 ankn 1151 Lars Beijer	SCB
1150 L G Lundell	Nyckeltal för kommuner
	F/FI
	701 89 ÖREBRO

Tabell 13 NYCKELTAL FÖR KOMMUNER 1981 OCH 1982

Nyckeltal	Enhet	1981	1982
Förskola och fritidshem	Kr/inskrivet barn	43 325	42 220
Familjedaghem	Kr/inskrivet barn	23 032	23 579
Grundskola	Kr/elev	19 042	21 132
Gymnasieskola	Kr/elev	22 806	23 932
Skolmåltider	Kr/elev (grundskola och gymnasieskola)	1 689	1 864
Ålderdomshem	Kr/boende	87 921	97 317
Hemtjänst	Kr/hjälpt person	10 811	12 053
Övrig social omsorg	Kr/invånare	726	956
Fritid	Kr/invånare	557	635
Kultur (exkl bibliotek)	Kr/invånare	104	112
Bibliotek	Kr/invånare	120	133
Mark och bostäder	Kr/invånare	167	210
Gator och vägar	Kr/invånare	354	408
Arbetsbefrämjande åtgärder	Kr/invånare 16-64 år	226	397
Socialhjälp	Kr/hjälptagare	2 441	2 967
Administration	Kr/invånare	1 020	1 023
Övrigt	Kr/invånare	769	888

Tabell 14 FINANSIELLA NYCKELTAL FÖR KOMMUNER 1980-1982

	1980	1981	1982
<u>Nyckeltal i finansieringsanalysen</u>			
Ökning av eget kapital, procent av driftintäkterna	8	8	8
Nya lån, procent av årets investeringar	33	39	39
<u>Nyckeltal i balansräkningen</u>			
Anläggningstillgångar, kr/invånare	10 000	11 000	11 000
Omsättningstillgångar, kr/invånare	2 900	3 200	3 200
Totala tillgångar, kr/invånare	12 800	14 200	14 200
Eget kapital, kr/invånare	8 100	9 000	9 000
Eget kapital, procent av totala tillgångar	63	64	64
Låneskuld, kr/invånare	3 500	3 900	3 900
Låneskuld, procent av anläggningstillgångar	35	35	35
Likvida medel, procent av årets utgifter	14	14	14

I nedanstående tabell redovisas detaljerat hur kommunernas driftkostnader fördelar sig på verksamhetsgrenar och hur de finansieras.

I kolumnen "Skatter m m" ingår den del av driftkostnaderna som finansieras med medel som inte är knutna till någon viss verksamhet, dvs huvudsakligen kommunalskatt och skatteutjämningsbidrag. Detta brukar även kallas verksamhetens (förvaltningens) nettokostnader.

Kolumnen "Avgifter m m" omfattar kommunens erhållna avgifter, försäljnings- och hyresintäkter m m.

Observera att i driftkostnaderna i denna tabell ingår även verksamheternas interna kostnader (avskrivningar, internränta och interna avgifter till andra förvaltningar) och att i kolumnen "Avgifter m m" ingår interna ersättningar från andra förvaltningar.

Tabell 15 FINANSIERING AV KOMMUNERNAS DRIFTKOSTNADER 1982, MKR

Verksamhet	Driftkostnader	Betalas med		
		Skatter mm	Statliga driftbidrag	Avgifter mm
<u>Gemensam kommunadministration</u>	8 944	6 302	176	2 466
<u>Arbete och näringsliv</u>				
Arbetsområden och lokaler, inkl				
sanering och upprustning	2 079	485	3	1 591
Arbetsbefrämjande åtgärder	2 077	788	1 257	32
Hamnverksamhet	1 086	160	2	924
Turismbefrämjande åtgärder	125	77	0	48
Övrigt under arbete och näringsliv	345	220	23	102
SUMMA	5 712	1 730	1 285	2 697
<u>Mark och bostäder</u>				
Markförsörjning	1 077	593	6	478
Produktion av bostadsområden	641	256	0	385
Sanering och upprustning av bostadsområden	46	38	1	7
Tillhandahållande av bostäder				
Servicehus (för äldre)	344	180	15	149
Pensionärsbostäder	435	112	1	322
Övrigt	945	300	5	640
Övriga bostadspolitiska åtgärder	6 132	4 318	1 725	89
SUMMA	9 620	5 797	1 753	2 070

Tabell 15 FINANSIERING AV KOMMUNERNAS DRIFTKOSTNADER 1982, MKR (forts)

Verksamhet	Drift- kostnader	Betalas med		
		Skatter mm	Statliga drift- bidrag	Avgif- ter mm
<u>Kommunikationer</u>				
Väghållning				
Parkeringsanordningar	196	-88	0	284
Renhållning och vinterväghållning	741	613	76	52
Övrigt	4 051	2 544	410	1 097
Flygtrafik	61	44	4	13
Buss-, bil- och spårbunden trafik	1 949	1 235	70	644
Båttrafik	32	12	8	12
Övriga trafiksäkerhetsåtgärder	27	26	0	1
SUMMA	7 057	4 386	568	2 103
<u>Fritid och kultur</u>				
Parkverksamhet				
Fritidsverksamhet	1 254	1 037	13	204
Fritidsgårdsverksamhet	702	638	3	61
Övrigt	3 456	2 803	17	636
Stöd till fritidsverksamhet	911	896	4	11
Kulturverksamhet				
Biblioteksverksamhet	1 186	1 062	29	95
Övrigt	572	464	22	86
Stöd till kulturverksamhet				
Stöd till studiorganisationer	406	406	-	0
Övrigt	470	468	0	2
SUMMA	8 957	7 774	88	1 095
<u>Energi, vatten och avfall</u>				
Gasförsörjning	279	25	1	253
Elförsörjning	6 866	-205	12	7 059
Fjärrvärmeförsörjning	4 834	2	7	4 825
Vattenförsörjning och avlopps- hantering	5 079	742	2	4 335
Avfallshantering	1 338	25	0	1 313
Gemensamma produktions- anläggningar	26	2	0	24
SUMMA	18 422	591	22	17 809
<u>Utbildning</u>				
Gemensam administration för utbildningsverksamhet	842	736	91	15
Lokaler för utbildningsverksamhet	6 275	5 818	12	445

Tabell 15 FINANSIERING AV KOMMUNERNAS DRIFTKOSTNADER 1982, MKR (forts)

Verksamhet	Drift- kostnader	Betalas med		
		Skatter mm	Statliga drift- bidrag	Avgif- ter mm
<u>Gemensamma stödanordningar för utbildningsverksamhet</u>				
Skolmåltider	2 115	1 917	1	197
Skolhälsovård	233	227	3	3
Skolskjutsar	643	614	-	29
Övrigt	908	600	233	75
Grundskola	14 350	3 212	11 017	121
Gymnasieskola	5 145	1 255	3 053	837
Vuxenutbildning	943	150	729	64
<u>Annan utbildning</u>				
Musikskola	515	465	2	48
Övrigt	205	95	39	71
SUMMA	32 174	15 089	15 180	1 905
<u>Social omsorg</u>				
<u>Gemensam administration för social omsorg</u>				
	1 661	1 569	51	41
<u>Barnomsorg</u>				
Förskola och fritidshem	8 620	4 108	3 544	968
Familjedaghem	2 567	1 106	1 130	331
Barn- och hemvårdarverksamhet	261	161	92	8
Övrigt	1 290	271	790	229
<u>Individ- och familjeomsorg</u>				
<u>Pensionärs- och handikappomsorg</u>				
Ålderdomshemsvård	5 189	3 542	-	1 647
Hemtjänst	3 806	1 895	1 152	759
Färdtjänst	316	170	109	37
Övrigt	1 637	953	238	446
SUMMA	29 464	17 148	7 512	4 804
<u>Miljö-, hälso- och samhällsskydd</u>				
Allmän hälsovård	311	261	1	49
Särskilda miljöskyddsåtgärder	100	80	9	11
Sjukvård	5 813	3 881	610	1 322
Brandförsvaret	1 855	1 537	7	311
Övriga samhällsskyddande åtgärder	156	44	99	13
SUMMA	8 235	5 803	726	1 706
<u>Övriga verksamhetsområden</u>				
SUMMA egentliga verksamheter	129 090	64 923	27 322	36 843
Finansiering ¹	8 532	-16 050	0	24 582 ²
Totalsumma ¹	137 623	48 874	27 322	61 427

1) Exkl ränteutgifter och förändring av det egna kapitalet

2) Ränteinkomster och interna poster

Nedanstående tabell visar hur kommunernas kapitalutgifter fördelar sig på verksamhetsgrenar. Redovisningen är något mindre detaljerad än motsvarande för driftkostnaderna (tabell 15).

Kolumnen "Skatter, lån m m" visar den del av kapitalutgifterna som betalas på annat sätt än genom investeringsbidrag som erhållits för en bestämd investering. Skattefinansiering av kapitalutgifter innebär att medel överförs från drift- till kapitaländamål. Detta sker med hjälp av avskrivningar och den s k överföringsposten, vilken är en budgeterad avsättning till förmögenhetsökning.

Observera att kapitalutgifterna och övriga investeringsbidrag innehåller interna poster (interna ersättningar mellan olika förvaltningar). Omfattningen av dessa är dock betydligt mindre än när det gäller driftkostnader - driftintäkter.

Tabell 16 FINANSIERING AV KOMMUNERNAS KAPITALUTGIFTER 1982, MKR

Verksamhet	Kapital- utgifter	Betalas med		
		Skatter, lån mm	Statliga investe- rings- bidrag	Övriga investe- rings- bidrag
<u>Gemensam kommunadministration</u>	1 008	860	32	116
<u>Arbete och näringsliv</u>				
Arbetsområden och lokaler				
Exploateringsverksamhet	157	100	7	50
Tillhandahållande av lokaler	473	366	40	67
Sanering och upprustning	44	40	2	2
Övrigt	174	117	7	50
Hamnverksamhet	387	316	32	39
Övrigt under arbete och näringsliv	127	67	30	30
SUMMA	1 362	1 006	118	238
<u>Mark och bostäder</u>				
Markförsörjning				
Allmän markreserv	312	79	4	229
Övrigt	290	39	12	239
Produktion av bostadsområden				
Exploateringsverksamhet	677	27	14	636
Övrigt	226	47	3	176
Sanering och upprustning av bostadsområde	146	120	2	24
Tillhandahållande av bostäder				
Servicehus (för äldre)	91	87	3	1
Pensionärsbostäder	91	87	1	3
Övrigt	275	181	13	81
Övriga bostadspolitiska åtgärder	37	36	0	1
SUMMA	2 145	703	52	1 390

Tabell 16 FINANSIERING AV KOMMUNERNAS KAPITALUTGIFTER 1982, MKR (forts)

Verksamhet	Kapital- utgifter	Betalas med		
		Skatter, lån mm	Statliga investe- rings- bidrag	Övriga investe- rings- bidrag
<u>Kommunikationer</u>				
Väghållning	1 461	1 060	269	132
Flygtrafik	10	9	0	1
Buss-, bil- och spårbunden trafik	152	150	1	1
Övrigt under kommunikationer	7	7	0	0
SUMMA	1 630	1 226	270	134
<u>Fritid och kultur</u>				
Parkverksamhet	190	164	15	11
Fritidsverksamhet				
Fritidsgårdsverksamhet	39	37	1	1
Övrigt	609	562	31	16
Kulturverksamhet				
Biblioteksverksamhet	83	78	4	1
Övrigt	49	41	6	2
SUMMA	970	882	57	31
<u>Energi, vatten och avfall</u>				
Gasförsörjning	12	11	0	1
Elförsörjning	966	706	33	227
Fjärrvärmeförsörjning	1 230	957	39	234
Vattenförsörjning och avlopps- hantering	1 743	1 167	87	489
Avfallshantering	92	83	5	4
Gemensamma produktionsanläggningar	106	100	1	5
SUMMA	4 149	3 024	165	960
<u>Utbildning</u>				
Lokaler för utbildningsverksamhet	2 351	2 030	284	37
Grundskola	64	61	3	0
Gymnasieskola	209	149	53	7
Vuxenutbildning	3	3	0	0
Övrigt under utbildning	44	44	0	0
SUMMA	2 571	2 287	340	44

Tabell 16 FINANSIERING AV KOMMUNERNAS KAPITALUTGIFTER 1982, MKR (forts)

Verksamhet	Kapital- utgifter	Betalas med		
		Skatter, lån mm	Statliga investe- rings- bidrag	Övriga investe- rings- bidrag
<u>Social omsorg</u>				
Gemensam administration för social omsorg	17	17	0	0
Barnomsorg				
Förskola och fritidshem	338	327	7	4
Övrigt	92	88	3	1
Individ- och familjeomsorg	29	20	5	4
Pensionärs- och handikappomsorg				
Ålderdomshemsvård	410	384	13	13
Övrigt	177	172	3	2
SUMMA	1 063	1 008	31	24
<u>Miljö-, hälso- och samhällsskydd</u>				
Allmän hälsovård	12	10	2	0
Särskilda miljöskyddsåtgärder	13	11	2	0
Sjukvård	277	235	38	4
Brandförsvaret m m	213	205	6	2
Övriga samhällsskyddande åtgärder	41	4	37	0
SUMMA	556	465	85	6
<u>Övriga verksamhetsområden</u>				
SUMMA egentliga verksamheter	15 624	11 508	1 156	2 960
<u>Finansiering</u> ¹	3 998	-628	0	4 626 ²
<u>Totalsumma</u> ¹	19 622	10 880	1 156	7 586

1) Exkl förändring av det egna kapitalet

2) Avskrivningar och andra interna poster

Landsting

Sverige är indelat i 23 landsting med i regel samma geografiska omfattning som ett län. Tre kommuner, Gotland, Malmö och Göteborg, står utanför indelningen i landsting. De uppgifter som annars utfördes av landsting, sköts där av kommunerna själva.

Landstingens historia sträcker sig tillbaka till 1862, då en förordning om landsting infördes i kommunalförfattningarna. Landstingens verksamheter har under åren förändrats och utvecklats dels genom ändringar i förordningar som reglerar landstingens obligatoriska verksamhet, dels genom landstingens egna åtaganden. Den dominerande verksamheten för landstingen har alltid varit sjukvården. Till en början var ansvaret begränsat till lasarettsvård och viss annan sjukvård, men från 1950-talet har skyldigheterna efter hand kraftigt utökats och omfattar nu praktiskt taget all slags hälso- och sjukvård.

SCB har hämtat in uppgifter om landstingens finanser sedan 1874.

Översikt 1982

Landstingens utgifter uppgick 1982 till ca 61 miljarder kronor. Detta utgör ca 30 procent av den kommunala sektorns utgifter eller ca 7 procent av Sveriges totala ekonomi (bruttonationalprodukten, BNP). Utgifterna ökade från 1981 med ca 11 procent i löpande priser. Löner och arbetsgivaravgifter, som utgör mer än hälften av landstingens utgifter, ökade med ca 12 procent mellan 1981-1982.

Även landstingens inkomster ökade under samma tid med ca 11 procent till 63 miljarder kronor.

Utgifterna för landstingens konsumtion beräknas 1982 ha uppgått till ca 46 miljarder kronor, vilket innebär en ökning av konsumtionsvolymen med ca 5 procent jämfört med föregående år.

Landstingens investeringsvolym ökade något mellan 1981-1982 och uppgick 1982 till 4,6 miljarder kronor.

Insamling av uppgifter

Underlaget för det material som presenteras i avsnittet om landsting hämtas från den av Landstingsförbundet genomförda s k LKELP-undersökningen. Den senast genomförda undersökningen (LKELP 83) utgör en kartläggning av landstingens planer för perioden 1983-1987, men innehåller också bokslutsuppgifter för 1982. I undersökningen ingår också de tre kommunerna som står utanför landsting samt det statliga Akademiska sjukhuset i Uppsala.

Blanketten för insamling av bokslutsstatistik för landsting är anpassad till landstingens normalkontoplan, L-planen.

Denna redovisningsplan är uppbyggd på ungefär samma sätt som kommunernas K-plan, men ger i vissa avseenden bättre redovisningsmöjligheter än K-planen, t ex:

- interna transaktioner redovisas i särskilda kontogrupper
- särskilda utgifts- och inkomstslag används för kapital- resp driftverksamhet

Landstingens blankett för räkenskapssammandrag är indelad på ungefär samma sätt som kommunblanketten. De viktigaste blankettavdelningarna är:

Avd	Innehåll
1-2	Driftkostnader och driftintäkter för löpande verksamhet
3-4	Utgifts- och inkomstslag med indelning på verksamheter
6	Vissa utgifts- och inkomstslag
7-8	Kapitalutgifter och kapitalinkomster för investeringsverksamhet m m
10	Balansräkning

Jämförbarhet

Den senaste större omläggningen av blanketten för landstingens räkenskapssammandrag gjordes 1972, då den ännu gällande indelningen i utgifts- och inkomstslag infördes. Jämförbarheten med tidigare år kunde därvid inte bibehållas.

Jämförbarheten över tiden försvåras också av den successiva utvidgningen av landstingens verksamhet, liksom de överflyttningar av verksamheter som gjorts mellan landsting och kommuner resp landsting och staten.

Många av de begrepp som används i landstingsavsnittet i denna rapport är likalydande med begrepp i kommunavsnittet. Innehållet är i sådana fall identiskt, eller har försumbara olikheter, i kommun- resp landstingsavsnitten. I vissa undantagsfall kan avvikelser förekomma. Dessa kommenteras då i texten.

Årsredovisning 1982 för

Tabell 17 RESULTATRÄKNING OCH FINANSIERINGSANALYS

Miljoner kronor

	1980	1981	1982
RESULTATRÄKNING			
<u>Driftintäkter</u>			
Landstingsskatt	31 485	35 319	38 088
Skatteutjämningsbidrag	2 688	3 482	4 337
Statliga driftbidrag	4 559	5 363	6 343
Erhållna avgifter	3 825	3 919	4 631
Ränteintäkter	1 642	2 010	2 032
Övriga driftintäkter	4 903	5 501	6 421
SUMMA	49 102	55 594	61 672
<u>Driftkostnader</u>			
Löner mm	19 973	22 226	24 707
Arbetsgivaravgifter mm	7 010	8 038	9 039
Räntekostnader	529	570	578
Övriga driftkostnader	16 404	19 031	20 761
SUMMA	43 916	49 865	55 085
<u>Driftöverskott</u>			
Avskrivningar	1 046	1 258	1 406
Avsatt till förmögenhetsökning	3 201	3 100	4 346
Förändring av driftkapitalet	939	1 371	835
SUMMA	5 186	5 729	6 587
FINANSIERINGSANALYS			
<u>Tillförda medel</u>			
Överskott enligt ovan	5 186	5 729	6 587
Nya lån	535	603	541
Statliga investeringsbidrag	434	482	478
Övrigt	412	262	267
SUMMA	6 567	7 076	7 873
<u>Använda medel</u>			
Investeringar	3 791	4 363	5 011
Amorteringar	473	444	491
Övrigt	530	413	432
SUMMA	4 794	5 220	5 934
Förändring av rörelsekapitalet	1 773	1 856	1 939

Driftöverskott = driftintäkter minus driftkostnader exkl avskrivningar.

Förändring av rörelsekapitalet = tillförda medel minus använda medel.
Rörelsekapitalet motsvarar skillnaden mellan omsättningstillgångar och kortfristiga skulder.

landstingen

Tabell 18 BALANSRÄKNING

Miljoner kronor

	1980	1981	1982
<u>Omsättningstillgångar</u>			
Likvida medel	11 054	12 490	14 016
Obligationer	59	50	46
Statsbidragsfordringar	264	213	181
Övrigt	2 232	2 361	3 035
SUMMA OMSÄTTNINGSTILLGÅNGAR	13 609	15 114	17 278
<u>Anläggningstillgångar</u>			
Fastigheter och anläggningar	17 466	19 628	22 481
Fordon, maskiner och inventarier	3 491	3 957	4 681
Aktier, andelar och bostadsrätter	188	176	190
Utlämnade lån	1 684	1 929	2 162
Övrigt	179	208	228
SUMMA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR	23 009	25 898	29 742
SUMMA TILLGÅNGAR	36 618	41 012	47 020
<u>Kortfristiga skulder</u>			
Tillfälliga lån	52	58	59
Övrigt	3 970	3 615	3 832
SUMMA KORTFRISTIGA SKULDER	4 022	3 673	3 891
<u>Långfristiga skulder</u>			
Obligationslån	1 119	1 021	957
Övriga långfristiga skulder	4 037	4 294	4 412
SUMMA LÅNGFRISTIGA SKULDER	5 156	5 316	5 369
SUMMA SKULDER	9 178	8 989	9 260
<u>Eget kapital</u>			
Bundet kapital	17 853	20 582	24 373
Rörelsekapital	9 587	11 441	13 387
SUMMA EGET KAPITAL	27 440	32 023	37 760
SUMMA SKULDER OCH EGET KAPITAL	36 618	41 012	47 020

Landstingens konsumtion ...

Landstingens utgifter består till 3/4 av konsumtion, vilket är en betydligt större andel än för kommunerna. Detta beror till stor del på att kommunernas skaffärsmissiga verksamhet inte räknas som kommunal konsumtion. Denna verksamhet har inte någon motsvarighet hos landstingen. (Se sid 21).

Av landstingens konsumtion avser närmare 90 procent hälso- och sjukvård. Ökningen av landstingens konsumtionsvolym (=förändring i fast penningvärde) har under 1980-talet legat omkring 3 procent, vilket är ungefär samma ökningstakt som kommunernas.

Till landstingens största transfereringsutgifter hör bidrag till lokal- och regionaltrafik (2,2 miljarder kronor) och vårdavgifter till kommuner (t ex långvårdsplatser på ålderdomshem) och staten (t ex vård vid Akademiska sjukhuset) med 2,2 miljarder kronor.

I transfereringsinkomsterna från staten (diagram 17) har även ersättningar från socialförsäkringssektorn (i huvudsak försäkringskassorna) räknats in med 5,1 miljarder kronor.

Försäljningsinkomster m m (diagram 17) innefattar såväl försäljning av materiel, terapiarbeten m m som försäljning av fastigheter och inventarier o d. Här, liksom i utgiftsposten amorteringar m m, redovisas också de rent finansiella transaktioner som ingår i landstingens redovisning, men inte ingår i nationalräkenskaperna.

KONSUMTION = Landstingens kostnader för att tillhandahålla tjänster åt hushållen och företagen utan avgift eller mot avgifter som är väsentligt lägre än landstingens självkostnader kallas landstingens konsumtion. Hit räknas bland annat utgifter för löner, arbetsgivaravgifter, löpande förbrukning av amerial och reparationer.

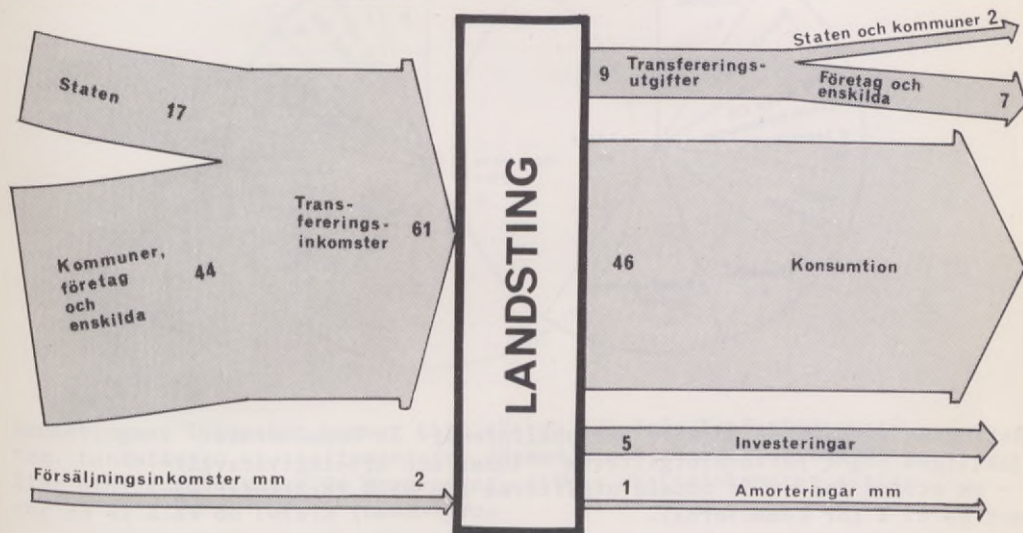
TRANSFERERINGSUTGIFTER = Inkomstöverföringar från landstingen till andra sektorer i samhället, t ex bidrag till företag eller föreningar, avgifter till staten m m.

TRANSFERERINGSINKOMSTER = Inkomstöverföringar till landstingen från andra sektorer i samhället. Hit räknas landstingskatt, statsbidrag m m.

INVESTERINGAR = Utgifter för att öka realkapitalet. Hit räknas utgifter för byggnadsverksamhet samt inköp av maskiner, inventarier, fordon m m.

... och transfereringar

Diagram 17 LANDSTINGENS UTGIFTER OCH INKOMSTER 1982 I DE TERMER SOM ANVÄNDS I NATIONALRÄKENSKAPERNA, MILJARDER KRONOR

Tabell 19 LANDSTINGENS KONSUMTION 1975 - 1982

	1975	1980	1981	1982
Konsumtion, miljarder kronor				
- löpande priser	16,1	36,2	40,7	46,3
- 1982 års priser	33,8	42,8	44,1	46,3
Konsumtionsökning från föregående år, procent				
- löpande priser	22,3	16,8	12,6	13,8
- fasta priser (= volymökning)	5,0	3,0	2,9	4,7

Landstingens utgifter ...

Diagram 18 LANDSTINGENS UTGIFTER 1982, 61 MILJARDER KRONOR

Landstingens verksamhet är mera personalintensiv än kommunernas. Följaktligen utgör personalutgifterna - löner och arbetsgivaravgifter - en större del av de totala utgifterna (ca 65 % för landstingen mot ca 47 % för kommunerna).

L-planen (landstingens normalkontoplan) ger större möjligheter än kommunernas kontoplan (K-planen) att särredovisa utgiftsslagens fördelning på drift- resp kapitaländamål. Av utgifterna i diagram 18 är investeringarna samt ca 1/10 av "övriga utgifter" kapitalutgifter (5,9 miljarder kronor). Observera att diagrammet därmed inte är helt jämförbarhet med diagram 10, Kommunernas utgifter 1982.

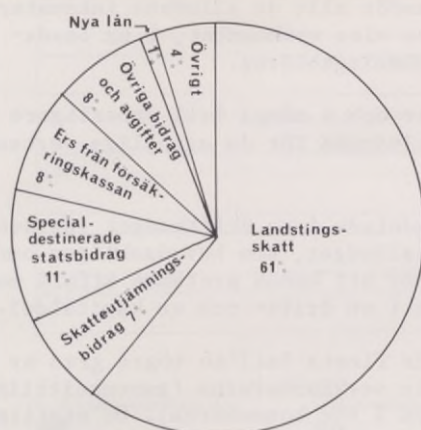
I tabellen nedan har däremot landstingens utgifter slagits samman till utgiftsslag som är jämförbara med motsvarande uppgifter för kommuner (tabell 8).

Tabell 20 VISSA UTGIFTER FÖR LANDSTINGEN 1970-1982, MILJARDER KRONOR, LÖPANDE PRISER

	1970	1975	1980	1981	1982
Löner och arbetsgivaravgifter	4,8	12,0	27,0	30,2	33,7
Material och tjänster (inkl investeringar)	2,0	5,2	10,7	12,5	15,7
Avgifter och ersättningar till staten, kommuner och landsting	0,0	1,5	4,0	4,7	6,7
Räntor och amorteringar	0,1	0,4	1,0	1,0	1,1
Övriga utgifter	2,7	2,8	6,0	6,7	3,8
Summa utgifter	9,6	21,9	48,7	55,1	61,0

... och inkomster

Diagram 19 LANDSTINGENS INKOMSTER 1982, 63 MILJARDER KRONOR

Landstingens inkomster kommer till nästan 2/3 från landstingsskatten. Landstingen skattefinansierar därmed sin verksamhet i betydligt större omfattning än kommunerna, vilkas skatteinkomster svarar för ca 42 % av de totala inkomsterna.

Patientavgifter för hälso- och sjukvård samt tandvård svarar för knappt hälften av erhållna avgifter (1,9 miljarder kronor). Dessa avgifters andel av landstingens totala inkomster har under den senaste tioårsperioden gått ned från ca 7 % till mindre än 3 %.

Av 1982 års inkomster avsåg 1,3 miljarder kronor kapitaländamål (investeringsbidrag, nya lån m m).

Med specialdestinerade statsbidrag avses drift- och investeringsbidrag från staten avsedda för speciella ändamål.

Tabell 21 VISSA INKOMSTER FÖR LANDSTINGEN 1970-1982, MILJARDER KRONOR, LÖPANDE PRISER

	1970	1975	1980	1981	1982
Landstingsskatt	5,1	12,6	31,5	35,3	38,1
Skatteutjämningsbidrag	0,5	0,9	2,7	3,5	4,3
Specialdestinerade statsbidrag	1,3	2,8	4,9	5,8	6,9
Ersättn från försäkringskassan	.	0,7	4,0	4,5	5,1
Erhållna avgifter	1,3	2,2	3,3	3,3	3,7
Nya lån	0,2	0,8	0,5	0,6	0,5
Övriga inkomster	1,2	1,4	3,6	3,9	4,4
Summa inkomster	9,6	21,4	50,5	56,9	63,0

Landstingens verksamheter

Landstingen delar för budget- och bokslutsändamål in sin verksamhet i åtta verksamhetsgrenar, s k huvudtitlar. På sju av huvudtitlarna redovisas landstingens egentliga verksamheter. Den sista huvudtiteln, finansiering, redovisar framför allt de allmänna inkomsterna - de som inte är knutna till någon viss verksamhet, t ex landstingsskatt, nya lån och skatteutjämningsbidrag.

Huvudtitlarna är indelade i titlar och i många fall ytterligare indelade i undertitlar. Titelindelningen för de egentliga verksamheterna framgår i bilaga 2.

Landstingens budgetar är också indelade i en driftbudget för den löpande verksamheten och en kapitalbudget, som huvudsakligen omfattar landstingens investeringar. För att kunna avstämma utfall mot budget är även boksluten indelade i en drift- och en kapitaldel.

Landstingens verksamheter har i de flesta fall en högre grad av skattefinansiering än de kommunala verksamheterna (genomsnittligt ca 83 % för landstingen, mot ca 50 % för kommunerna). De statliga driftbidragen spelar en mindre roll för landstingen än för kommunerna.

Diagram 20 LANDSTINGENS DRIFTKOSTNADER FÖR OLIKA VERKSAMHETER, 72 MILJARDER KRONOR

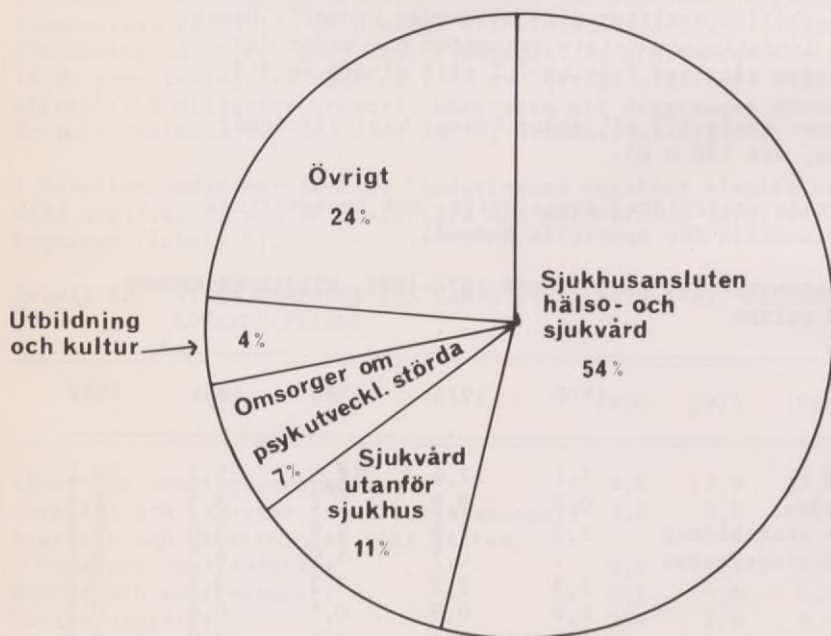
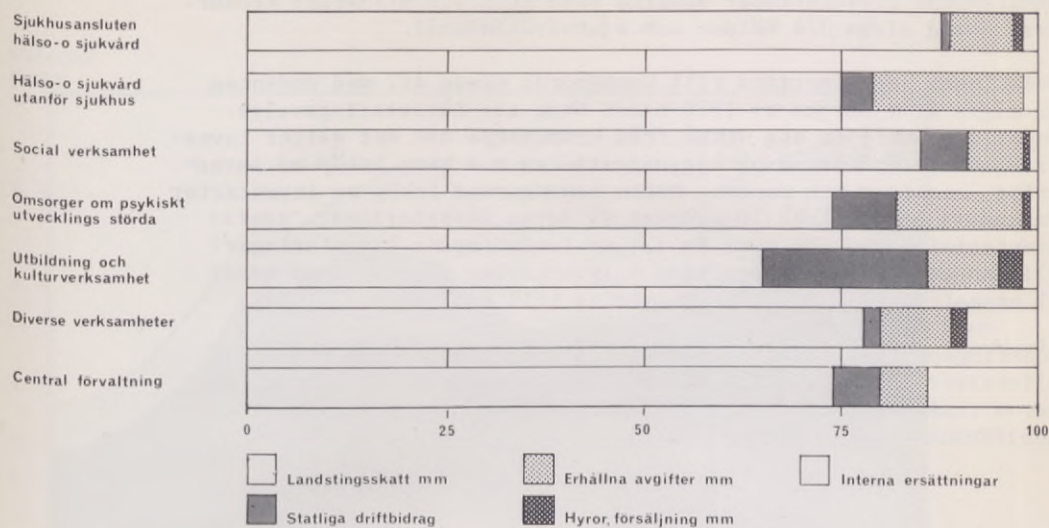

Diagram 21 LANDSTINGENS FINANSIERING AV DRIFTKOSTNADERNA 1982, PROCENT

Tabell 22 LANDSTINGENS DRIFTKOSTNADER OCH DRIFTINTÄKTER 1970-1982, MILJARDER KRONOR, LÖPANDE PRISER, INKL INTERNA POSTER

	1970	1975	1980	1981	1982
Driftkostnader					
Sjukhusansluten hälso- och sjukvård	5,1	14,0	30,5	34,3	38,7
Hälso- och sjukvård utanför sjukhus	1,1	2,6	6,1	7,1	8,0
Social verksamhet	0,2	0,9	0,7	0,7	0,7
Omsorger om psykiskt utvecklingsstörda	0,6	1,7	4,0	4,6	5,1
Utbildnings- och kulturverksamhet	0,5	0,9	2,3	2,6	3,0
Diverse verksamheter	0,1	0,9	2,5	3,0	3,8
Central förvaltning	0,2	0,8	1,9	2,1	1,8
Finansiering	0,2	2,7	8,4	9,6	10,6
Summa driftkostnader	8,0	24,5	56,4	64,1	71,7
Driftintäkter					
Sjukhusansluten hälso- och sjukvård	1,3	1,8	3,6	3,9	4,8
Hälso- och sjukvård utanför sjukhus	0,2	0,5	1,3	1,6	2,0
Social verksamhet	0,1	0,5	0,1	0,0	0,1
Omsorger om psykiskt utvecklingsstörda	0,2	0,6	1,2	1,3	1,3
Utbildnings- och kulturverksamhet	0,2	0,4	0,9	0,9	1,0
Diverse verksamheter	0,0	0,2	0,6	0,7	0,8
Central förvaltning	0,0	0,2	0,3	0,4	0,5
Finansiering	6,9	20,5	52,6	59,6	66,5
Summa driftintäkter	9,1	24,7	60,5	68,5	77,0

Landstingens investeringar

Landstingens investeringar uppgick 1982 till 4,6 miljarder kronor. Därav avsåg cirka 3/4 hälso- och sjukvårdsändamål.

Landstingen har i motsats till kommunerna varje år, med undantag för några år i början av 1970-talet ökat sin investeringsvolym. Landstingen skiljer sig också från kommunerna när det gäller investeringarnas fördelning på byggnadsarbeten m m resp inköp av inventarier, maskiner och fordon. Medan kommunernas inköp av inventarier m m endast utgör cirka 10 procent av deras investeringar, svarar inventarieinköpen för mera än 1/4 av landstingens investeringar. Till landstingens investeringar i inventarier räknas bland annat all anskaffning av teknisk utrustning till sjukhusen.

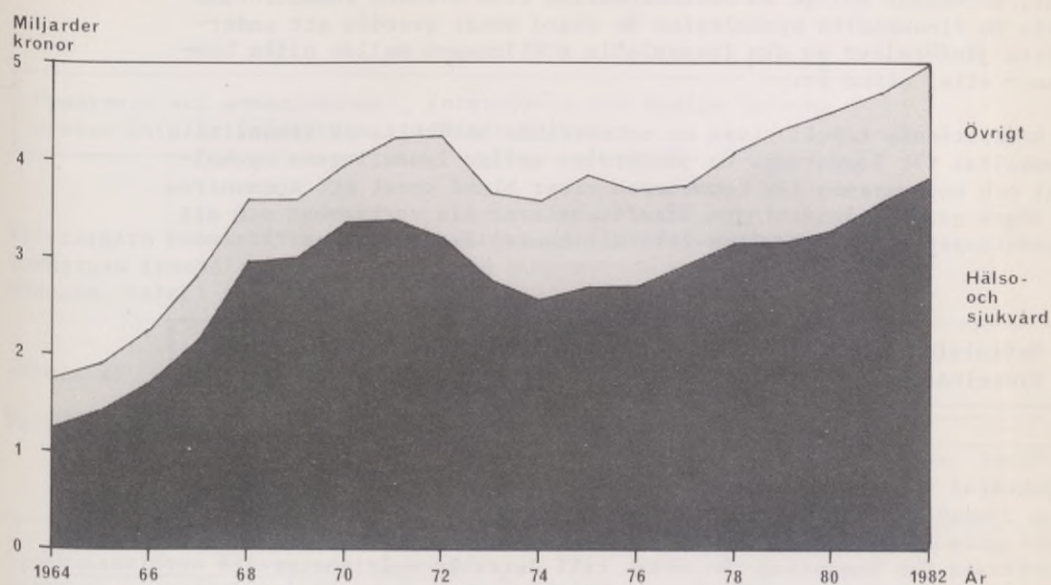
Landstingens engagemang i 1980-talets utbyggnad av den regionala kollektivtrafiken har inte nämnvärt påverkat investeringarna, eftersom trafiken i de flesta län bedrivs i form av bolag eller kommunalförbund.

INVESTERINGAR = landstingens utgifter för att öka sitt realkapital. Som investeringar räknas landstingens utgifter för byggnadsverksamhet samt inköp av maskiner, inventarier, fordon m m.

Tabell 23 LANDSTINGENS INVESTERINGAR 1980-1982, MKR, LÖPANDE PRISER

	1980	1981	1982	Därav investeringar i	
				byggnader	fordon, inventarier m m
Sjukhusansluten hälso- och sjukvård	2 264	2 672	3 005	2 277	728
Hälso- och sjukvård utanför sjukhus	473	529	456	265	191
Social verksamhet	47	15	13	9	4
Omsorger om psyk utvecklingsstörda	296	300	294	231	63
Utbildning och kultur	337	363	396	315	81
Diverse verksamheter	231	238	386	298	88
Central förvaltning	101	118	73	44	29
Summa	3 749	4 235	4 623	3 439	1 184
därav interna poster	8	10	11	9	2
Summa investeringar	3 741	4 225	4 612	3 430	1 182

Diagram 22 LANDSTINGENS INVESTERINGAR 1964-1982, MILJARDER KRONOR, 1982 ÅRS PRISER

Tabell 24 LANDSTINGENS OCH DE LANDSTINGSFRIA KOMMUNERNAS INVESTERINGAR 1982, KRONOR PER INVÅNARE

	Landstingen i			Samtliga lands- ting	Gotland, Malmö och Göteborg
	Göta- land	Svea- land	Norr- land		
Sjukhusansluten hälso- och sjukvård	478	360	559	442	321
Hälso- och sjukvård utanför sjukhus	65	55	91	65	29
Social verksamhet	2	2	1	2	2
Omsorger om psyk utvecklingsstörda	40	35	46	39	2
Utbildning och kultur	70	33	54	52	3
Diverse verksamheter	23	89	26	51	0
Central förvaltning	12	8	6	10	7
Samtliga verksamheter	690	581	783	660	363

Nyckeltal för landsting

På sidorna 30-31 redovisas tio s k finansiella nyckeltal för kommuner, beräknade enligt en rekommendation från Svenska kommunförbundet. De finansiella nyckeltalen är bland annat avsedda att underlätta jämförelser av den finansiella ställningen mellan olika kommuner eller olika år.

I nedanstående tabell visas en motsvarande beräkning av finansiella nyckeltal för landsting. En jämförelse mellan landstingens nyckeltal och motsvarande för kommunerna visar bland annat att kommunerna i högre grad än landstingen lånefinansierar sin verksamhet och att landstingen håller en högre likviditetsnivå än kommunerna.

Definition av begreppen i nedanstående tabell finns i boken Nyckeltal för kommuner 1981 (sid 48-49), utgiven av SCB 1983.

Nyckeltal för landstingsverksamhet på motsvarande sätt som de tal som presenteras på sid 30-31 avseende kommuner, dvs kostnad per mottagare av en viss prestation eller ett visst bidrag, har inte beräknats för landsting. En orsak till detta är svårigheter att finna enhetliga mått på landstingens prestationer.

Tabell 25 FINANSIELLA NYCKELTAL FÖR LANDSTING 1980-1982

	1980	1981	1982
<u>Nyckeltal i finansieringsanalysen</u>			
Ökning av eget kapital, procent av driftintäkterna	8	8	8
Nya lån, procent av årets investeringar	14	14	11
<u>Nyckeltal i balansräkningen</u>			
Anläggningstillgångar, kr/invånare	2 771	3 114	3 573
Omsättningstillgångar, kr/invånare	1 639	1 817	2 076
Totala tillgångar, kr/invånare	4 410	4 931	5 649
Eget kapital, kr/invånare	3 305	3 850	4 537
Eget kapital, procent av totala tillgångar	75	78	80
Låneskuld, kr/invånare	621	639	645
Låneskuld, procent av anläggningstillgångar	22	21	18
Likvida medel, procent av årets utgifter	23	23	23

I tabell 26-27 ges en detaljerad redovisning av hur landstingens driftkostnader resp kapitalutgifter fördelar sig på verksamhetsgrenar och hur utgifterna för de olika verksamheterna finansieras.

Observera att avskrivningar, internränta och övriga interna poster inte är frändragna i dessa tabeller.

Ytterligare kommentarer till tabellerna och förklaringar till kolumnernas innehåll ges i samband med motsvarande tabeller för kommunerna, tabell 15 och 16 (sid 32 resp 35).

Tabell 26 FINANSIERING AV LANDSTINGENS DRIFTKOSTNADER 1982, MKR

Verksamhet	Drift- kostnader	Betalas med		
		Skatter mm	Statliga drift- bidrag	Avgif- ter mm
<u>Sjukhusansluten hälso- och sjukvård</u>				
Lasarett, somatisk och blandad vård	26 197	22 987	448	2 763
Lasarett, psykiatrisk vård	2 251	1 806	11	434
Sjukhem, somatisk och blandad vård	3 821	3 314	5	503
Sjukhem, psykiatrisk vård	327	268	0	58
Vårdcentraler med sjukhem	2 516	2 196	9	310
Övriga sjukhus	559	473	12	74
Främmande verksamhet	3 102	2 943	11	148
SUMMA	38 773	33 987	496	4 290
<u>Hälso- och sjukvård utanför sjukhus</u>				
Läkarstationer	1 198	1 124	0	74
Vårdcentraler	1 296	1 258	0	38
Distriktsvård	584	569	0	15
Hemsjukvård	732	720	0	12
Sjuktransportverksamhet	293	251	23	19
Folktandvård	2 341	1 101	25	1 215
Övrig hälso- och sjukvård	943	486	247	210
Främmande verksamhet	612	538	0	74
SUMMA	7 999	6 047	295	1 657
<u>Social verksamhet</u>				
Barna- och ungdomsvård	277	243	5	29
Arbetssträning och -prövning	77	41	35	1
Skyddad verksamhet	5	2	0	3
Nykterhetsvård	12	1	4	7
Övrig social verksamhet	134	119	1	14
Främmande verksamhet	200	197	1	2
SUMMA	705	603	46	56

Tabell 26 FINANSIERING AV LANDSTINGENS DRIFTKOSTNADER 1982, MKR (forts)

Verksamhet	Drift- kostnader	Betalas med		
		Skatter mm	Statliga drift- bidrag	Avgif- ter mm
<u>Omsorger om psykiskt utvecklingsstörda</u>				
Särskolor	998	584	341	73
Elevhem	264	227	4	33
Vårdhem	1 714	1 403	19	292
Specialsjukhus	223	76	5	142
Dagcenter/sysselsättningshem	434	402	2	30
Inackorderingshem	400	337	1	62
Övriga öppna omsorger	139	119	3	17
Övrig omsorgsverksamhet	299	91	10	198
Främmande verksamhet	644	568	19	57
SUMMA	5 115	3 807	404	904
<u>Utbildnings- och kulturverksamhet</u>				
Folkhögskolor	298	107	140	51
Vårdskolor	691	431	221	39
Övrig gymnasial utbildning	561	268	138	155
Landstingskommunal högskola	304	159	109	36
Personalutbildning	298	262	4	32
Kulturell verksamhet	46	40	6	0
Övrig utbildningsverksamhet	114	80	8	26
Främmande verksamhet	649	581	3	65
SUMMA	2 961	1 928	629	404
<u>Diverse verksamheter</u>				
Kollektivtrafik	2 565	2 564
Industri och hantverk	322	280
Turism	43	40
Övrig verksamhet	869	79
SUMMA	3 799	2 963	91	745
<u>Central förvaltning</u>	1 796	1 321	111	364
<u>SUMMA egentliga verksamheter</u>	61 149	50 656	2 072	8 421
<u>Finansiering¹</u>	10 060	-9 721	4 271	15 510 ²
<u>Totalsumma¹</u>	71 209	40 935	6 343	23 931

1) Exkl ränteutgifter och förändring av det egna kapitalet

2) Ränteinkomster och interna poster

Tabell 27 FINANSIERING AV LANDSTINGENS KAPITALUTGIFTER 1982, MKR

Verksamhet	Kapital- utgifter	Betalas med		
		Skatter, lån mm	Statliga investe- rings- bidrag	Övriga investe- rings- bidrag
<u>Sjukhusansluten hälso- och sjukvård</u>				
Lasarett	2 296	2 172	118	6
Sjukhem	535	467	68	0
Vårdcentraler med sjukhem	494	443	51	0
Övrigt	75	55	19	1
SUMMA	3 400	3 137	256	7
<u>Hälso- och sjukvård utanför sjukhus</u>				
Läkarstationer	136	135	1	0
Vårdcentraler och distriktsvård	195	192	3	0
Sjuktransportverksamhet	23	23	0	0
Folktandvård	112	111	1	0
Övrigt	35	24	11	0
SUMMA	501	485	16	0
<u>Social verksamhet</u>				
Barna- och ungdomsvård	8	8	0	0
Nykterhetsvård	0	0	0	0
Övrigt	5	2	2	1
SUMMA	13	10	2	1
<u>Omsorger om psykiskt utvecklingsstörda</u>				
Särskolor	29	27	2	0
Elevehem	15	15	0	0
Vårdhem	119	59	59	1
Specialsjukhus	21	7	14	0
Dagcenter/sysselsättningshem	88	87	1	0
Inackorderingshem	13	13	0	0
Övrigt	10	4	0	6
SUMMA	295	212	76	7
<u>Utbildnings- och kulturverksamhet</u>				
Folkhögskolor	27	24	3	0
Gymnasial utbildning	314	286	24	4
Landstingskommunal högskola	26	22	4	0
Kulturell verksamhet	3	3	0	0
Övrigt	27	17	0	10
SUMMA	397	352	31	14
<u>Diverse verksamheter</u>				
	408	383	9	16
<u>Central förvaltning</u>				
	76	74	2	0
<u>SUMMA egentliga verksamheter</u>				
	5 090	4 653	392	45
<u>Finansiering¹</u>				
	844	-871	86	1 629 ²
<u>Totalsumma¹</u>				
	5 934	3 782	478	1 674

1) Exkl förändring av det egna kapitalet.

2) Avskrivningar och andra interna poster.

Församlingar och kyrkliga samfälligheter

År 1982 fanns i Sverige ca 2 500 kyrkokommuner, dvs församlingar, pastorat och andra kyrkliga samfälligheter med eget ekonomiskt ansvar.

Församlingarna svarar för begravnings- och församlingsverksamhet samt förvaltning av kyrkor, kyrkogårdar m m (s k förvaltningsförmögenhet, dvs förmögenhet utan krav på avkastning).

Pastoraten har hand om prästernas och kyrkomusikernas löner samt förvaltning av prästgårdar, löneboställen, kyrkojordar m m (s k finansförmögenhet, dvs egendom som ger avkastning). Ett pastorat kan omfatta en eller flera församlingar.

En kyrklig samfällighet utgörs av två eller flera församlingar med gemensam ekonomisk förvaltning. En kyrklig samfällighet kan omfatta hela den ekonomiska verksamheten (total samfällighet) eller endast ett visst verksamhetsområde (partiell samfällighet). Ett pastorat som omfattar två eller flera församlingar utgör alltid en kyrklig samfällighet.

Utgifter och inkomster

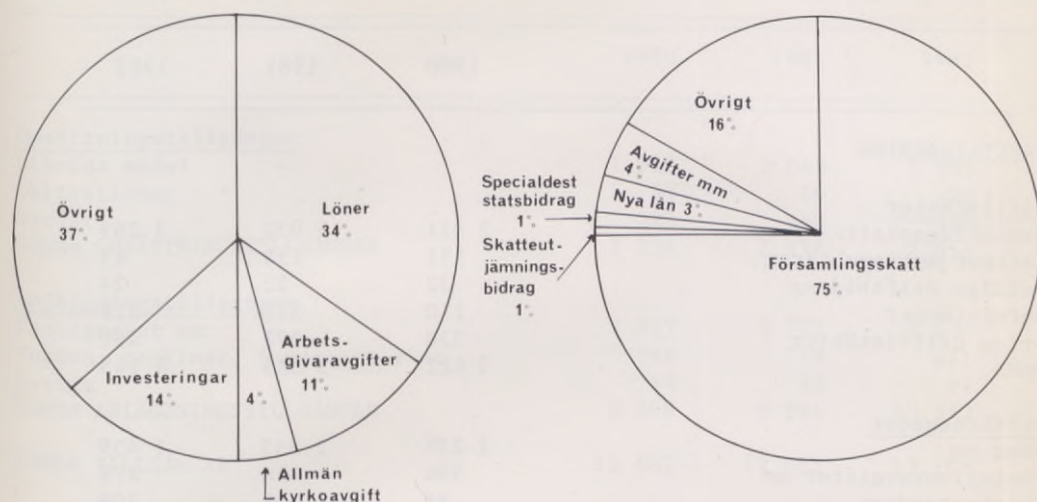
Kyrkokommunernas utgifter under 1982 uppgick till 4,2 miljarder kronor, vilket utgör cirka två procent av den kommunala sektorns utgifter, eller mindre än 1/2 procent av den totala svenska ekonomin (bruttonationalprodukten, BNP). Med en annan jämförelse motsvarar kyrkokommunernas utgifter ungefär 2/3 av Malmö kommuns utgifter. Nästan hälften av kyrkokommunernas utgifter är utgifter för personal, dvs löner och arbetsgivaravgifter.

Av kyrkokommunernas inkomster 1982, 4,4 miljarder kronor, svarade församlingsskatten för ungefär tre fjärdedelar.

I nedanstående tablå visas den årliga ökningstakten för församlingarnas och de kyrkliga samfälligheternas utgifter och inkomster. Observera att ökningstalen anges i löpande priser.

År	Ökning från föregående år, procent	
	Utgifter	Inkomster
1978	15	18
1979	11	9
1980	15	18
1981	12	8
1982	8	5

Diagram 23 FÖRSAMLINGARNAS OCH DE KYRKLIGA SAMFÄLLIGHETERNAS
UTGIFTER OCH INKOMSTER 1982

Kyrkokommunerna får liksom övrig kommuntyper statliga skatteutjämningsbidrag. Dessutom förekommer en utjämning mellan pastorat med olika ekonomisk bärkraft med hjälp av kyrkofonden. Denna förvaltas av kammarkollegiet. Dess främsta inkomstkälla är den allmänna kyrkoavgiften, som tas ut av pastoraten med ett för varje år fastställt öretal per skattekrona (10 öre 1982).

Insamling av uppgifter

Uppgifter om kyrkokommunernas finanser inhämtas årligen av SCB genom en urvalsundersökning av ca 600 församlingar, pastorat och andra kyrkliga samfälligheter. Urvalmetoden medger redovisning av uppgifter på stiftsnivå. Sådana uppgifter redovisas inte i denna rapport, men kan erhållas genom att kontakta SCB (se sid 4).

Gränsdragningen mellan församlingarnas och pastoratens ekonomiska förvaltning grundar sig inte på föreskrifter i lag utan på vedertagen praxis och är inte alltid klar. Ofta förs samtliga räkenskaper gemensamt. Någon åtskillnad mellan de olika kyrkokommuntypernas ekonomier görs därför inte i denna redovisning.

I församlingskontoplanen (FK-planen) rekommenderas kyrkokommunerna att budgetera och redovisa med indelning på verksamhetsområden och uppdelat på drift- resp kapitalbudget. Många kyrkokommuner gör i sin löpande redovisning inte dessa uppdelningar. Uppgifterna i tabell 30 (sidan 58) blir därför delvis osäkra.

Årsredovisning 1982 för

Tabell 28 RESULTATRÄKNING OCH FINANSIERINGSANALYS

Miljoner kronor

	1980	1981	1982
RESULTATRÄKNING			
<u>Driftintäkter</u>			
Församlingskatt	2 811	3 032	3 269
Skatteutjämningsbidrag	131	138	43
Statliga driftbidrag	32	22	24
Ränteintäkter	270	321	319
Övriga driftintäkter	378	372	490
SUMMA	3 622	3 885	4 145
<u>Driftkostnader</u>			
Löner mm	1 258	1 355	1 459
Arbetsgivaravgifter mm	394	438	479
Räntekostnader	88	108	108
Övriga driftkostnader	1 171	1 279	1 481
SUMMA	2 911	3 180	3 527
<u>Driftöverskott</u>			
Avskrivningar	56	65	72
Avsatt till förmögenhetsökning	486	319	436
Förändring av driftkapitalet	169	321	110
SUMMA	711	705	618
FINANSIERINGSANALYS			
<u>Tillförda medel</u>			
Överskott enligt ovan	711	705	618
Nya lån	143	185	115
Statliga investeringsbidrag	9	7	9
Övrigt	103	24	77
SUMMA	966	921	819
<u>Använda medel</u>			
Investeringar	473	582	572
Amorteringar	78	88	88
Övrigt	45	63	49
SUMMA	596	733	709
Förändring av rörelsekapitalet	370	188	110

Driftöverskott = driftintäkter minus driftkostnader exkl avskrivningar.

Landsting

Förändring av rörelsekapitalet = tillförda medel minus använda medel.

Rörelsekapitalet motsvarar skillnaden mellan omsättningstillgångar och kortfristiga skulder.

kyrkokommunerna

Tabell 29 BALANSRÄKNING

Miljoner kronor

	1980	1981	1982
<u>Omsättningstillgångar</u>			
Likvida medel	1 933	2 045	2 099
Obligationer	33	26	28
Övrigt	328	368	429
SUMMA OMSÄTTNINGSTILLGÅNGAR	2 294	2 438	2 556
<u>Anläggningstillgångar</u>			
Fastigheter mm	7 727	8 772	9 630
Fordon, maskiner, inventarier mm	596	719	831
Övrigt	64	93	91
SUMMA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR	8 388	9 584	10 553
SUMMA TILLGÅNGAR	10 682	12 022	13 109
<u>Kortfristiga skulder</u>			
Tillfälliga lån	23	25	31
Övrigt	257	211	207
SUMMA KORTFRISTIGA SKULDER	280	236	239
LÅNGFRISTIGA SKULDER	927	1 044	1 040
SUMMA SKULDER	1 207	1 280	1 279
<u>Eget kapital</u>			
Bundet kapital	7 461	8 540	9 512
Rörelsekapital	2 014	2 202	2 318
SUMMA EGET KAPITAL	9 475	10 742	11 830
SUMMA SKULDER OCH EGET KAPITAL	10 682	12 022	13 109

Utanför den kyrkokommunala balansräkningen redovisas grav-, prästlöne- och donationsfonder. Prästlönefonderna har bildats av medel som influtit vid försäljning av kyrklig jord och deras avkastning bidrar till finansieringen av pastoratens utgifter. Värdena vid utgången av 1982 och avkastningen under året framgår nedan. Cirka 75 procent av dessa tillgångar är placerade i bank.

	Belopp, mkr	Avkastning, mkr
Prästlönefonder	444	39
Donationsfonder	362	41
Gravfonder	202	22

Tabell 30 FÖRSAMLINGARNAS OCH DE KYRKLIGA SAMFÄLLIGHETERNAS UTGIFTER OCH INKOMSTER FÖR OLIKA VERKSAMHETER 1982, MILJONER KRONOR

Verksamhet	Drift- kost- nader	Drift- intäk- ter	Kapital- utgif- ter	Kapital- inkom- ster	Summa utgif- ter	Summa inkom- ster
Central förvaltning	277	11	6	-	283	11
Kyrkobokföring	229	1	2	-	231	1
Präster och kyrkomusiker	506	20	-	-	506	20
Fastighetsförvaltning, pastorat	157	149	88	21	245	170
Fastighetsförvaltning, församling	710	107	313	36	1 023	143
Begravningsväsende	594	104	157	16	751	120
Församlingsverksamhet	545	37	17	5	562	42
Finansiering ¹	880	4 016	125	201	1 005	4 217
SUMMA	3 898	4 445	708	279	4 606	4 724

1) Exkl förändring av det egna kapitalet

Tabell 31 FÖRSAMLINGARNAS OCH DE KYRKLIGA SAMFÄLLIGHETERNAS UTGIFTER OCH INKOMSTER 1982, MKR

Utgifter		Inkomster	
Löner	1 459	Församlingsskatt	3 269
Arbetsgivaravgifter	479	Skatteutjämningsbidrag	43
Bränsle, lyse, renhållning	197	Driftbidrag från staten	24
Hyror och arrenden	55	Försäljningsmedel och erhållna avgifter	166
Bidrag till föreningar mm	53	Hyror, arrenden mm	134
Underhåll av fastigheter och anläggningar	243	Räntor, aktieutdelning mm	319
Kostnadsräntor	108	Tillgodohavande från kyrkofonden	46
Kyrkofonden tillgodo	294	Därav tillskott	19
Därav allmän kyrkoavgift	177	Övrigt	462
Övrigt	1 010		
SUMMA DRIFTKOSTNADER	3 899	SUMMA DRIFTINTÄKTER	4 445
Investeringar i byggnader	500	Investeringsbidrag från staten	9
Anskaffning av maskiner och inventarier	72	Försäljning av fastigheter	26
Inköp av fastigheter	32	Nya lån	115
Amorteringar	88	Övrigt	130
Övrigt	17		
SUMMA KAPITALUTGIFTER	709	SUMMA KAPITALINKOMSTER	280
SUMMA UTGIFTER	4 608	SUMMA INKOMSTER	4 725
Därav interna poster	372	Därav avskrivningar	72
		övriga interna poster	300

Kommunalförbund

Kommunalförbund bildas för att sköta en eller flera angelägenheter som är gemensamma för de kommuner och/eller landsting som ingår i förbundet.

År 1982 fanns 19 kommunalförbund. Fem av dessa var verksamma inom området vatten och avlopp och tre förbund ägnade sig åt kollektivtrafik. Endast ett av kommunalförbunden hade flera verksamhetsgrenar.

Kommunalförbundens betydelse för den kommunala sektorns totala ekonomi är numera ganska liten:

	Procent av totala utgifter	Procent av totala till- gångar
Kommuner	67,0	71,3
Landsting	30,5	22,0
Kyrkokommuner	2,2	6,5
Kommunalförbund	0,3	0,2
Totalt	100,0	100,0

Före kommunsammanläggningarna (1952, 1970 och 1974) fanns ett stort behov av samverkan mellan kommuner. År 1919 stiftades lagen om kommunalförbund för att underlätta ett fastare organiserat samarbete. Antalet kommunalförbund hade till 1951 ständigt ökat till som mest 935 stycken. Under 1960-talet fanns ca 200 förbund, men sedan 1970-talets början har antalet kommunalförbund varit i stort sett oförändrat, ca 20 stycken.

Uppgifter om kommunalförbundens finanser hämtas årligen in av SCB från samtliga kommunalförbund. Blanketten för insamling är anpassad till K-planen. Bearbetningen vid SCB sker t v helt manuellt.

Några av de viktigaste uppgifterna om kommunalförbundens finanser framgår av tabellerna på omstående sida.

Tabell 32 KOMMUNALFÖRBUNDENS UTGIFTER OCH INKOMSTER 1982, MKR

Förvaltningsgren	Utgifter	Därav			Inkoms- ter	Därav	
		Löner	Inve- ste- rin- gar	Amor- terin- gar		Till- skott från medlems kommuner	Stat- liga drift- bidrag
Gemensam kommun- administration	4,8	0,0	-	-	3,7	3,2	-
Arbete och näringsliv	0,2	0,0	-	-	0,2	0,2	-
Mark och bostäder	18,0	7,1	0,1	-	21,0	19,7	-
Kommunikationer	187,9	2,0	0,1	-	181,1	55,2	25,1
Fritid och kultur	0,3	0,0	-	-	0,3	0,2	-
Energi, vatten och avfall	93,9	13,2	15,9	17,5	118,9	30,8	0,9
Utbildning	80,9	44,4	0,6	-	80,7	38,9	32,4
Social omsorg	4,6	2,5	-	0,2	5,1	0,8	-
Miljö-, hälso- och sambhällsskydd	36,1	15,9	0,9	0,8	36,1	24,1	-
Summa	426,7	85,1	17,6	18,5	447,1	173,1	58,4

Tabell 33 KOMMUNALFÖRBUNDENS BALANSRÄKNINGAR 1982, MKR

Tillgångar		Skulder och eget kapital	
Likvida medel	53,1	Kortfristiga skulder	70,9
Övriga omsättningstillgångar	76,7	Långfristiga skulder	242,0
Summa omsättningstillgångar	129,8	Summa skulder	312,9
Fastigheter m m	291,2	Bundet kapital	74,0
Övriga anläggningstillgångar	21,4	Rörelsekapital	55,5
Summa anläggningstillgångar	312,6	Summa eget kapital	129,5
Summa tillgångar	442,4	Summa skulder och eget kapital	442,4

Kommunägda företag

Med kommunägda företag avses företag där en eller flera kommuner har ett avgörande inflytande, dvs äger minst 50 procent av det röstetal som grundas på innehav av aktier, andelar e d. Företag där staten har övriga 50 procent av röstetalet räknas dock som statliga.

På motsvarande sätt betecknas företag som landstingsägda, då minst 50 procent av röstetalet innehas av landsting eller kommuner och minst hälften av denna andel ägs av landsting.

Cirka 60 procent av de kommun- och landstingsägda företagen drivs i aktiebolagsform och ungefär 35 procent drivs som stiftelser.

Endast tre kommuner och två landsting saknar egna företag. Som motiv för att bedriva kommunal verksamhet i företagsform åberopas ofta effektivitetsskäl: Genom att inte kommunallagen är tillämplig på kommunäga företag får man t ex större möjligheter att disponera över driftöverskott, att besluta om upplåning och avsättning av medel och att delegera beslutanderätt till ledningen för verksamheten. Mot kommunägda företag har anförts att de kan medföra risker för den kommunala demokratin, t ex genom att offentlighetsprincipen inte gäller.

Inventeringar av företag ägda av kommuner har gjorts sedan 1966. Landstingsägda företag ingick vid inventeringstillfället den 1 januari 1975 för första gången. Fr o m 1980 års undersökning utförs inventeringen av kommunägda företag av SCB i samarbete med Svenska kommunförbundet.

Antalet kommunägda företag har under de senaste 20 åren varit i stort sett oförändrat. I samband med kommunsammanläggningarna 1970-1971 och 1973-1974 minskade dock antalet något på grund av sammanläggningar av företag.

Tabell 34 KOMMUNÄGDA OCH LANDSTINGSÄGDA FÖRETAG 1966-1983

Ägare	Antal företag enligt inventeringen den 1 januari resp år							Omsättning 1982, mkr	Antal an- ställda 1982
	1966	1970	1975	1980	1981	1982	1983		
Kommun	1 215	1 382	1 187	1 205	1 196	1 185	1 220	38 310	40 830
Landsting	34	39	48	50	51	6 020	14 830
Totalt	1 221	1 244	1 244	1 235	1 271	44 330	55 660

Tabell 35 KOMMUNÄGDA FÖRETAG EFTER VERKSAMHETSOMRÅDE M M OCH KOMMUNSTORLEK 1983-01-01

	Antal företag i vilka en kommun äger minst 50% Kommunstorlek efter folkmängd				Övriga företag	Summa företag	Antal anställda
	20000-		50000- 200000-				
	-19999	49999	199999				
Antal företag	444	346	267	100	63	1 220	.
Därav huvudsakligen verksamma inom:							
arbete och näringsliv	9	9	6	2	-	26	775
kommunikationer	3	11	17	4	2	37	3 494
park- och fritids- verksamhet	19	12	13	4	1	49	928
kulturverksamhet	2	2	6	5	3	18	2 054
elförsörjning	25	27	18	4	9	83	5 887
fjärrvärmeförsörjning	21	11	8	1	2	43	1 311
vattenförsörjning och avloppshantering	1	1	-	1	4	7	76
avfallshantering	4	6	5	3	3	21	789
utbildning	1	-	-	-	2	3	65
social omsorg	-	-	2	-	-	2	85
hälso- och sjukvård	1	4	3	2	3	13	136
fastighetsförvaltning	321	232	166	30	12	761	17 007
övrigt	37	31	23	44	22	157	8 224
Omsättning (Mkr)	3 208	6 699	10 517	10 383	7 501	38 308	.
Antal anställda	3 643	6 380	11 868	11 742	7 198	40 831	.
Balansomslutning (Mkr)	12 894	27 721	38 560	34 577	11 060	124 812	.
Antal kommuner	168	81	32	3	.	.	.
Därav som saknar företag	3	-	-	-	.	.	.

1) Exkl fastighetsförvaltande företag.

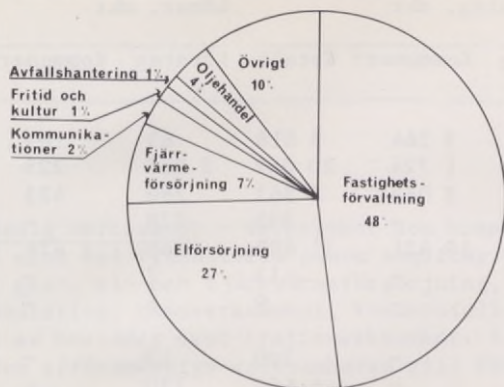
2) Samtliga fastighetsförvaltande företag oavsett fastighetens ändamål.

Cirka 2/3 av de kommunägda företagen ägnar sig åt fastighetsförvaltning. Huvuddelen av dessa (ca 420 företag) förvaltar bostadsfastigheter.

Av de 51 landstingsägda företag som redovisades den 1 januari 1983 var 18 verksamma inom kommunikationsområdet, varav 13 inom buss- och språvågstrafik. 11 företag sysslade med fastighetsförvaltning.

I tabellerna och diagrammen i denna bok redovisas endast rörelse-drivande (verksamma) företag. Från och med 1980 års undersökning inventeras dock även de vilande kommun- och landstingsägda företagen. Den 1 januari 1983 ägde kommuner och landsting 123 vilande företag.

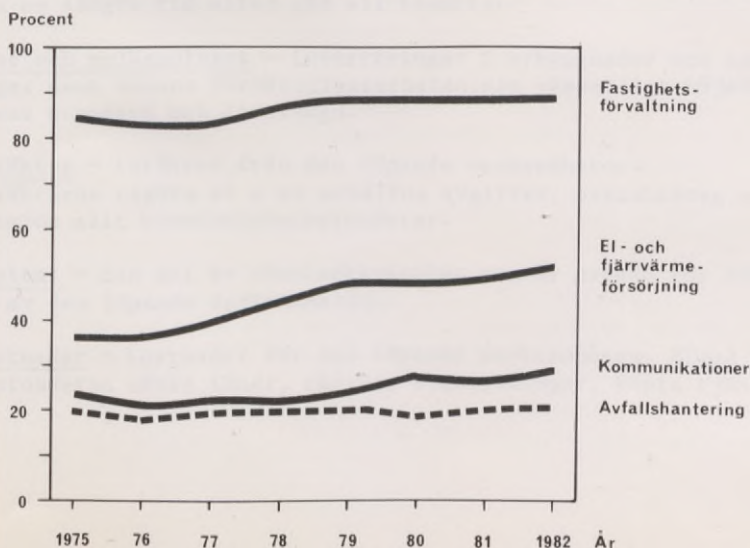
Diagram 24 DE KOMMUNÄGDA FÖRETAGENS OMSÄTTNING 1982 MED FÖRDELNING PÅ VERKSAMHETSOMRÅDE

De fastighetsförvaltande företagen svarar för nästan hälften av de kommunägda företagens totala omsättning. I nästan alla kommuner har man valt att organisera hela eller delar av sin fastighetsförvaltning i företagsform. Endast sex kommuner saknar egna fastighetsförvaltande företag. Därefter i betydelse kommer de företag som producerar och distribuerar elektricitet och fjärrvärme. De svarar för ca 1/3 av de kommunägda företagens totala omsättning.

I nedanstående diagram visas de kommunägda företagens betydelse inom vissa verksamhetsgrenar. Som mått på verksamhetens omfattning har för företagen använts omsättningen och för verksamheten i förvaltningsform har använts kommunernas driftutgifter exklusive bidrag till kommunägda företag.

Diagram 25 DE KOMMUNÄGDA FÖRETAGENS ANDEL AV VISSA KOMMUNALA VERKSAMHETSGRENAR 1975-1982

Tabell 36 OMSÄTTNING OCH UTBETALDA LÖNER EFTER VERKSAMHETSOMRÅDE INOM KOMMUN-
ÄGDA FÖRETAG SAMT KOMMUNERNAS AFFÄRSMÄSSIGA VERKSAMHET 1982

	Omsättning, mkr			Löner, mkr		
	Företag	Kommuner ¹	Totalt	Företag	Kommuner ¹	Totalt
Arbete och näringsliv ²	354	3 264	3 618	63	263	326
Mark och bostäder ³	18 345	1 724	20 069	2 858	225	3 083
Kommunikationer	920	2 043	2 963	280	423	703
Fritid och kultur ²	552	-	552	228	-	228
Energi, vatten och avfall	13 267	18 421	31 688	745	1 676	2 421
Utbildning	13	-	13	7	-	7
Social omsorg	9	-	9	6	-	6
Miljö-, hälso- och samhällsskydd	200	-	200	13	-	13
Övrigt	4 650	-	4 650	730	-	730
Totalt	38 310	25 452	63 762	4 930	2 587	7 517

1) Här redovisas endast kommunernas s k affärsmässiga verksamhet, se begrepps-
förklaringar sid 65.

2) Exkl fastighetsförvaltande företag.

3) Under 'företag' redovisas samtliga fastighetsförvaltande företag oavsett
fastighetens ändamål. Under 'kommuner' redovisas driftkostnader på program
27 (tillhandahållande av bostäder).

Kommunalekonomiska begrepp

Affärsmässig verksamhet - verksamhet som kommunerna bedriver och som till stor del finansieras genom avgifter. De verksamheter som ingår är gas-, el- och fjärrvärmeförsörjning, vatten-, avlopps- och avfallshantering, hamnverksamhet, kommersiell service, tillhandahållande av bostäder samt trafikverksamhet. I nationalräkenskaperna räknas den affärsmässiga verksamheten till företagssektorn.

Anläggningstillgångar - all fast egendom samt lös egendom som är avsedd att stadigvarande innehas.

Arbetsgivaravgifter - avgifter till allmän sjukförsäkring, yrkeskadeförsäkring, ATP, grupplivförsäkring m m.

Avsatt till förmögenhetsökning - (överföringspost) skattemedel som använts för att öka kommunens förmögenhet, i första hand genom att finansiera nyinvesteringar.

Avskrivningar - planmässig värdenedsättning av anläggningstillgångar. Bokförs som driftkostnad för den löpande verksamheten och som inkomst på kapitalsidan där den bidrar till återinvesteringar.

Bidrag till enskilda och företag - här ingår socialbidrag, bostadsbidrag m m samt driftbidrag till kommun- och landstingsägda aktiebolag, föreningar och stiftelser.

Bundet kapital - (investerat stamkapital) skillnaden mellan anläggningstillgångar och långfristiga skulder. Kapital som är avsett att behållas en längre tid eller för all framtid.

Byggnader och anläggningar - investeringar i nybyggnader och nyanläggningar samt sådana förbättringsarbeten som väsentligt höjer byggnadens standard och livslängd.

Driftintäkter - intäkter från den löpande verksamheten.

Driftintäkterna utgörs bl a av erhållna avgifter, statsbidrag m m samt framför allt kommunalskatteintäkter.

Driftkapital - den del av rörelsekapitalet som är avsedd för finansiering av den löpande verksamheten.

Driftkostnader - kostnader för den löpande verksamheten. Bland driftkostnaderna märks löner, räntor, avskrivningar, köpta tjänster m m.

Eget kapital - skillnaden mellan tillgångar och skulder. Kan delas upp i bundet kapital och rörelsekapital.

Erhållna avgifter - driftintäkter för lämnade tjänster. T ex olika vårdavgifter, daghemsavgifter, vatten- och avloppstaxor m m.

Försäljningsinkomster - (försäljningsmedel) driftintäkter från försäljning av material, skog m m.

Inkomster - summa driftintäkter och kapitalinkomster.

Interna poster - hit räknas avskrivningar, interna ränteersättningar och andra interna transaktioner mellan olika förvaltningar.

Investeringar - kapitalutgift för att öka realkapitalet. Som investeringar räknas utgifter för byggnadsverksamhet samt inköp av maskiner, inventarier, fordon m m. Fastighetsinköp räknas inte som investering.

Kapitalinkomster - medel för att finansiera investeringar. De största kapitalinkomsterna är nya lån och investeringsbidrag från staten.

Kapitalutgifter - utgifter för investeringar, inköp av fastigheter och anläggningar och amorteringar på långfristiga skulder.

Kommunalskatt - allmän kommunalskatt, skattebortfallsbidrag, kompensation för 1974 års skatteomläggning, hundskatt och sjömansskatt.

Kortfristiga skulder - tillfälliga lån samt diverse andra skulder, t ex leverantörsskulder och interimsskulder.

Köpta tjänster - administrativa främmande tjänster (telefon, porto m m) och diverse främmande tjänster (husbyggnads- och anläggningsentreprenader m m).

Landstingsfria kommuner - Göteborg, Malmö och Gotland. Dessa bedriver själva den verksamhet som normalt ankommer på landtingen, dvs sjukvård m m.

Likvida medel - summan av kassa, bank och postgiro.

Långfristiga skulder - summan av obligationslån och övriga långfristiga skulder (anläggningslån).

Nya lån - bruttoupplåning för att finansiera anläggningstillgångar.

Omsättning - driftintäkter från den egentliga verksamheten, dvs försäljningsintäkter och regelbundet erhållna bidrag från stat och kommun. Finansiella driftintäkter ingår ej.

Omsättningstillgångar - tillgångar som kortfristigt omsätts eller förbrukas. Kassa, bank, postgiro, förråd m m.

Rörelsekapital - (finansieringskapital) den rörliga delen av det egna kapitalet. Kan delas upp i disponibelt stamkapital och driftkapital.

Skattefinansiering av driftkostnaderna - den del av driftkostnaderna som finansieras med medel som inte är knutna till en viss verksamhet, huvudsakligen kommunalskatt och skatteutjämningsbidrag.

Skatteutjämningsbidrag - skatteutjämningsbidrag vid brist på skattekraft och extra skatteutjämningsbidrag.

Specialdestinerade statsbidrag - statliga drift- och investeringsbidrag.

Statliga driftbidrag - generella bidrag till viss verksamhet (t ex barnomsorg och undervisning).

Utgifter - summa driftkostnader och kapitalutgifter.

Summary

Local Government Finance includes financial data on municipalities, county councils, parishes and ecclesiastical associations, municipal associations and enterprises owned by municipalities. The data presented are primarily from the surveys of local government finance in 1982. Comparisons with previous surveys are also given.

The report is divided into the following seven main sections:

The Swedish national economy

The government sector of the Swedish economy has grown rapidly in the last few decades. The local government sector has almost doubled its share of the gross national product (GNP) in the last 20 years, while the central government share has remained roughly the same.

The local government sector

The county councils have expanded their range of activities faster than the municipalities and increased their share of the local government sector. In 1982 the total expenditure of the local government sector amounted to 197 milliard Sw. kronor, about half of which was personnel expenditure. The total income was 201 milliard Sw. kronor, about 1/2 of which was income tax and about 1/4 was government grants.

Municipalities

Sweden was in 1982 divided into 279 municipalities. They cover a wide range of activities, e.g. education, social welfare, supply of water and electricity, maintenance of streets and roads.

The total expenditure of the Swedish municipalities in 1982 was 131 milliard Sw. kronor, which amounts to approx. 2/3 of the expenditure of the local government sector, or 1/7 of the Swedish GNP (in market prices).

The statistics on municipality finances are assembled in abstracts of the accounts of municipalities. The used form is adapted to the standard municipality accounting system. Most municipalities use computer aid when filling in the form.

County councils

There are 23 county council districts in Sweden. Their main task is to provide public health services, although their range of activities is increasing. Three municipalities, Gotland, Malmö and Göteborg, do not belong to any county council district, but provide those services themselves.

The 1982 county council expenditure amounted to 61 milliard Sw. kronor, or 30 per cent of the total expenditure of the local government sector.

The schedule used when assembling statistics on county council finances is adapted to the standard accounting system of county councils. Gathering and examining the data are done in co-operation between Statistics Sweden and the Association of Swedish County Councils.

Parishes and ecclesiastical associations

There are approx. 2 500 parishes and ecclesiastical associations in Sweden with an economic responsibility of their own. They administer churches, cemeteries, vicarages etc., wages of clergymen and church musicians, burial services and parochial matters.

Their total expenditure in 1982 was 4.2 milliard Sw. kronor.

Data on the finances of parishes and ecclesiastical associations are assembled by a sample survey consisting of about 600 units.

Municipal associations

Municipal associations are formed to administer matters common to several municipalities and/or county councils. In 1982 there were 19 municipal associations.

Enterprises owned by municipalities

Annual inventories of companies and foundations owned by municipalities have been made since 1966. In the last inventory, January 1, 1983, only three municipalities and two county councils were without enterprises of their own. Roughly 2/3 of the enterprises administer real estate.

List of terms

Aktier, andelar	shares	fritid och kultur	sports, leisure and cultural activities
amortering	amortization	församlingar och kyrkliga samfund	parishes and ecclesiastical associations
anläggningstillgångar	fixed assets	församlingsverksamhet	parochial matters
använda medel	used funds	försäljningsinkomster	sales revenue
arbete och näringsliv	activities promoting work, industry and commerce	gemensam administration	joint administration
arbetsgivaravgifter	employers' charges and staff insurance	hälso- och sjukvård utanför sjukhus	public health outside hospitals
avskrivningar	depreciation	inkomster	revenue
balansräkning	balance sheet	investeringar	investment
begravningsväsende	funeral activities	kapitalinkomster	capital revenue
bidrag till enskilda och företag	contributions to individuals and companies	kapitalutgifter	capital expenditure
bruttonationalprodukt (BNP)	gross national product (GNP)	kommun	municipality sector
byggnader och anläggningar	buildings	kommunalförbund	municipal association
central förvaltning	central administration	kommunikationer	communications
driftintäkter	current revenue	kommunägda företag	enterprises owned by municipalities
driftkostnader därav	current expenditure of which	konsumtion	consumption
eget kapital	own capital	köpta tjänster	expenditure on services
energi, vatten och avfall	supply of energy and water and garbage disposal service	landsting	county council
erhållna avgifter	received fees	likvida medel	liquid assets
ersättning till staten	fees to central government	löner	wages and salaries
fastigheter och anläggningar	real estate	mark och bostäder	ground and housing material
fastighetsförvaltning	real estate administration	miljö-, hälso- och samhällsskydd	environment protection, public health and social defence
finansiering	financing	mkr	million Sw. kronor
finansieringsanalys	flow of funds statement	nya lån	new loans
fordon, maskiner, inventarier	vehicles, machines, equipment	obligationslån	bond loans
		offentliga sektorn	the local government sector

omsorger om psy- kiskt utvecklings- störda	care of mentally re- tarded	specialdestine- rade statsbidrag	government grants towards certain activities
omsättningstill- gångar	current assets	statsbidrag statsbidragsford- ringar	government grants claims to govern- ment grants
präster och kyrko- musiker	clergymen and church musicians	tillfälliga lån tillförda medel transfereringar	short-term loans supplied funds transfers
resultaträkning ränteintäkter räntekostnader	income statement income from interests interest cost	utbildning utgifter	education expenditure
samhällsekonomin skatteutjämnings- bidrag	the national economy government grants for equalization of local taxes	verksamheter	activities
social omsorg	social welfare servi- ces	årsredovisning	annual financial report
social verksamhet	social activities	överskott övrigt	surplus other

Sakregister

(med hänvisning till sidnummer)

VARIABEL	KOMMU- NALA SEKTORN	KOMMU- NER	LANDS- TING	KYRKO- KOMMU- NER	KOMMU- NAL FÖRBUND	KOMMUN- ÄGDA FÖ- RETAG
Affärsmässig verk- samhet		21,64				
Amorteringar	13	18	40	56,58v	60v	
Avskrivningar	13	18	40	56,58v		
Balansräkning	14	19	41	57	60	
Drift- intäkter	13	18,25v	40,47v	56,58v		
kostnader	13	18,25v 32v	40,46v 47v,51v	56,58v		
Erhållna avgifter	13	18	40	58		
Finansiering av driftkostnaderna - avgifts		26,32v	51v			
skatte	12v	26,32v	51v			
statsbidrags		26,32v	51			
totalt		24,27v	47v			
Finansiering av kapitalutgifterna - skatte		35v	53v			
statsbidrags		35v	53v			
Finansieringsanalys	13	18	40	56		
Inkomster- kapital				58		
totalt	10	21,23	43,45	58v	60v	
Investeringar	13	18,21, 28v,29v	40,48v 49v	56,58v	60v	
Konsumtion		20	42			
Löner	13	18,22	40,44	56,58v	60v	64v
Nya lån	13	18,23	40,45	56,58v		
Nyckeltal		30	50			
Omsättning						62v,64v
Resultaträkning	13	18	40	56		
Skatteintäkter	13	18,23	40,45	56,58v		
Statsbidrag- driftbidrag	13	18	40	56,58v	60v	
investeringsbidrag	13	18	40	56,58v		
skatteutjämnings- bidrag	13	18,23	40,45	56,58v		
Transfereringar		21	42			
Utgifter - kapital		35	53	58v		
totalt	10,12v	21,22	43,44	58v	60v	

v = Redovisning med uppdelning på verksamheter

SAKREGISTER APPENDIX 1982

I ett separat utgivet appendix till kommunernas finanser redovisas uppgifter för enskilda kommuner och landsting. Detta appendix kan beställas från SCB på bifogad beställningskupong eller per telefon se sid 4.

VARIABEL	KOMMUNER, Tabell nr	LANDSTING, Tabell nr
Avsatt till förmögenhetsökning	1:1	
Avskrivningar	1:1	
Balansräkning	1:4	2:4
Erhållna avgifter	1:1	
Drift-		
intäkter	1:2v	2:1, 2:2v
kostnader	1:2v	2:1, 2:2v
Folkmängd	1:1	2:1
Försäljning av fastigheter och anläggningar	1:3	
Inkomster-		
kapital	1:1	2:1
totala	1:1	2:1
Inköp av fastigheter och anläggningar	1:3	
Investeringar-		
byggnads- och anläggningsarbete	1:3v	2:3v
inköp av fordon, maskiner och inventarier	1:3	2:3
totala	1:3	2:3
Löner	1:1	2:1, 2:2v
Nya lån	1:1	2:1
Relationstal		3
Skatte-		
finansiering av driftkostnaderna	1:2v	2:2v
intäkter	1:1	2:1
sats	1:1	2:1
underlag	1:1	2:1
Statsbidrag-		
driftbidrag	1:1	2:1
investeringsbidrag	1:1	2:1
skatteutjämningsbidrag	1:1	2:1
Underhåll av fastigheter		2:3
Underhåll av inventarier		2:3
Utgifter-		
kapital	1:1	2:1
totala	1:1	2:1

v = Redovisning med uppdelning på verksamheter.

Blankett 1

Sida

1

RÄKENSKAPSSAMMANDRAG

A Kostnader och intäkter exkl finansiering

1 000-tal kr

Program m m	Förvaltningsgrenar m m	Rad nr	Kost- nader	Därav							In- täkter	Därav	
				Löner och arvoden (210-228)	Under- hålls- entre- prenader (260-261)	Kapital- tjänst- kost- nader	Fördelade kostnader från kostnadsställen			Drift- bidrag från staten		Avgifter och ersätt- ningar ²	
							Personali- omkost- nader (41)	Fördelade lokalokost- nader (42)	Övriga fördelade kostnader ¹				
Kol 1	Kol 2	Kol 3	Kol 4	Kol 5	Kol 6	Kol 7	Kol 8	Kol 9	Kol 10				
00-06	Gemensam kommunadministration	010											
	Därav kommunalt partistöd	011											
	allmänna val	012											
07	Fysisk planering och mätningsteknisk verksamhet	070											
08	Särskilda servicefunktioner	080											
11	Arbetsområden och lokaler	110											
	Därav exploateringsverksamhet	111											
	tillhandahållande av lokaler	112											
	tomtrattsverksamhet	113											
12	Sanering och upprustning av arbetsområden och lokaler	120											
13	Arbetsbefrämjande åtgärder	130											
	Därav skyddad verksamhet och annan arbetsvård	131											
14	Hamnverksamhet	140											
16	Kommersiell service	160											
17	Konsumentpolitisk verksamhet	170											
18	Turismbefrämjande åtgärder	180											
19	Övriga sysselsättningsbefrämjande åtgärder	190											
21	Markförsörjning	210											
	Därav allmän markreserv	211											
	reglerings- och saneringsfastigheter	212											
23	Produktion av bostadsområden	230											
	Därav exploateringsverksamhet	231											
	tomtrattsverksamhet	232											
24	Sanering och upprustning av bostadsområden	240											
	Därav modernisering av bostäder	241											
27	Tillhandahållande av bostäder	270											
	Därav servicehus (för äldre)	271											
	pensionärsbostäder	272											
28	Övriga bostadspolitiska åtgärder	280											
	Därav bostadsbidrag	281											
32-33	Vaghållning	320											
	Därav parkeringsanordningar	321											
	renhållning, vintervaghållning	322											
34	Särskilda vaghållningsåtgärder	340											
35	Flygtrafik	350											
36	Buss-, bil- och spårbunden trafik	360											
	Därav inom egna förvaltningen utomstående (inkl kommunägda företag)	361											
		362											
37	Båttrafik	370											
39	Övriga trafiksäkerhetsåtgärder	390											
41	Parkverksamhet	410											
42-44	Fritidsverksamhet	420											
	Därav småbåtshamnar	421											
	fritidsgårdsverksamhet	422											
45	Stöd till fritidsverksamhet	450											
46-47	Kulturverksamhet	460											
	Därav biblioteksverksamhet	461											
48	Stöd till kulturverksamhet	480											
	Därav studieorganisationer	481											
51	Gasförsörjning	510											
52	Elförsörjning	520											
53	Fjärrvärmeförsörjning	530											

¹4 exkl 41, 42 och 48²Externa avgifter och ersättningar för tjänster exkl hyror

RÄKENSKAPSSAMMANDRAG

A (forts)

Blankett 1

Sida

2

1 000-tal kr

Program m m	Förvaltningsgrenar m m	Rad nr	Därav							Därav			
			Kost- nader	Löner och arvoden (210-226)	Under- hålls- entreprenader (260-261)	Kapital- tjänst- kost- nader	Fördelade kostnader från kostnadsställen			In- takter	Drift- bidrag från staten	Avgifter och er- sätt- ningar ²	
							Person- omkost- nader (41)	Fördelade lokal-kost- nader (42)	Övriga fördelade kostnader ¹				Kol 8
Kol 1	Kol 2	Kol 3	Kol 4	Kol 5	Kol 6	Kol 7	Kol 8	Kol 9	Kol 10				
54-55	Vattenförsörjning och avloppshantering	540											
56	Avfallshantering	560											
58	Gemensamma produktionsanläggningar	580											
60	Gemensam administration för utbildningsverksamhet	600											
61	Lokaler för utbildningsverksamhet	610											
62-63	Gemensamma stödordningar för utbildningsverksamhet	620											
—	Därav skolmåltidsverksamhet	621											
—	skolhälsovård	622											
—	skolskjutsar	623											
64	Barn- och ungdomsutbildning, grundskola	640											
—	Därav läromedel o övriga stödordningar	641											
—	interkommunala ersättningar	642											
65	Ungdomsutbildning, gymnasieskola	650											
—	Därav läromedel o övriga stödordningar	651											
—	interkommunala ersättningar	652											
66	Vuxenutbildning	660											
—	Därav kommunal högskoleutbildning	661											
69	Annan utbildning	690											
—	Därav musikskoleutbildning	691											
70	Gemensam administration för social omsorg	700											
72-73	Barnomsorg	720											
—	Därav förskola, fritidshem	721											
—	familjedaghem	722											
—	barnvårdarverksamhet	723											
—	hemvårdarverksamhet	724											
75-76	Individ- och familjeomsorg	750											
77-78	Pensionars- och handikappomsorg	770											
—	Därav älderdomsheimsvård	771											
—	hemtjänst	772											
—	färdtjänst	773											
81	Allmän hälsovård	810											
82	Särskilda miljöskyddsåtgärder	820											
—	Därav naturvård	821											
83-87	Sjukvård	830											
88	Brandförsvär m m	880											
—	Därav ambulanstjänst	881											
89	Övriga samhällsskyddande åtgärder	890											
—	Därav familjebidrag	891											
—	civiltjänst	892											
—	Övrigt (specificeras efter ändamål)	900											
—		910											
—		920											
—	SUMMA exkl finansiering (raderna 010-920 exkl däravraderna)	930											
3 exkl 3B	Kostnadsställebudget (=avd F rad 110 /, 090)	940											
—	TOTALSUMMA (raderna 930 + 940 (=avd B rad 010))	950											
—	Därav interna poster	951											
—	driftbidrag från AMS	952											

¹ 4 exkl 41, 42 och 48² Externa avgifter och ersättningar för tjänster exkl hyror

LANDSTINGSFÖRBUNDET
Landstingsekonomiska avd

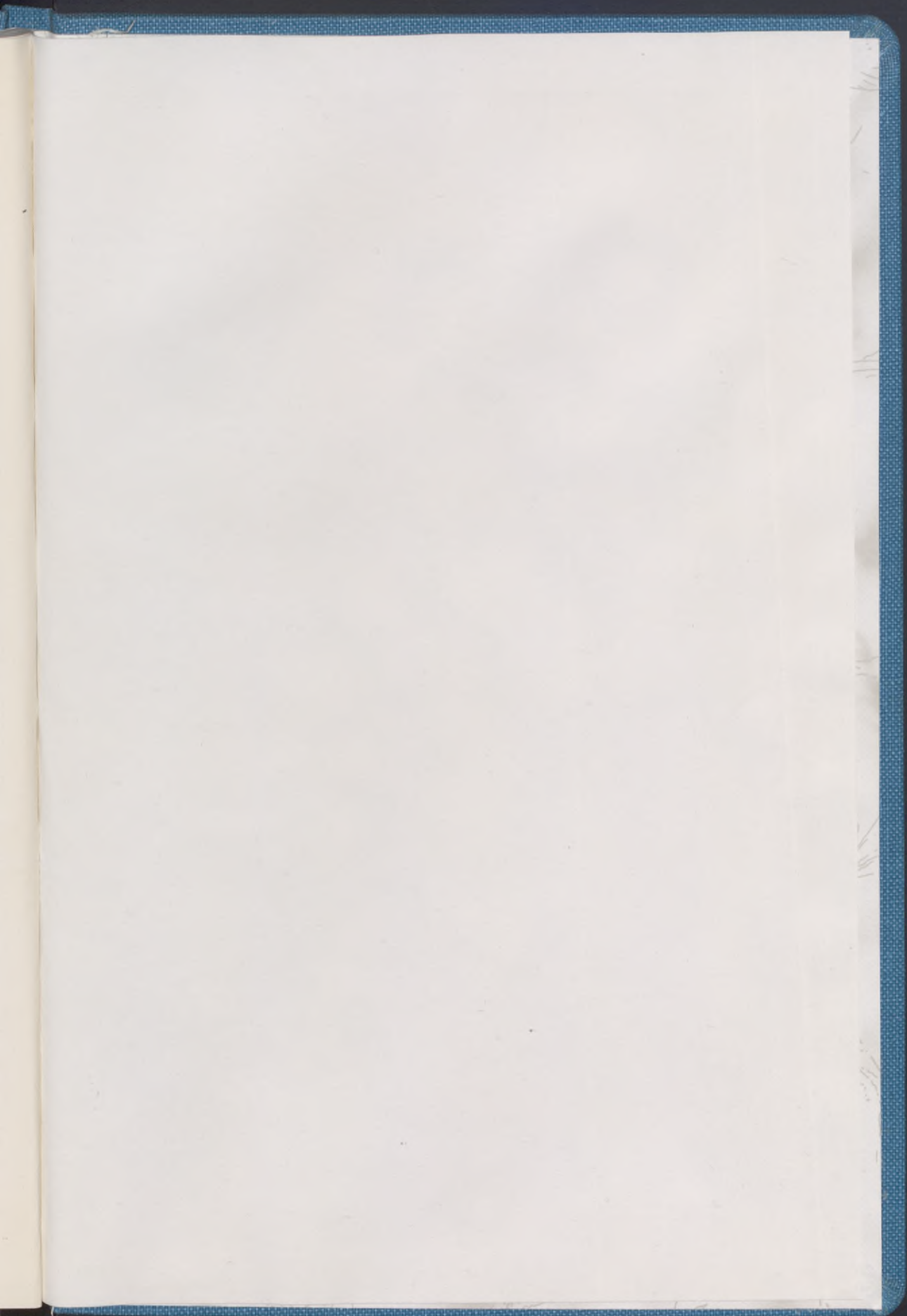
LKELP 83
EKONOMISKA UPPGIFTER
AVSEENDE 1982

SOCIALSTYRELSEN
STATISTISKA CENTRALBYRÅN
Blankett E 1

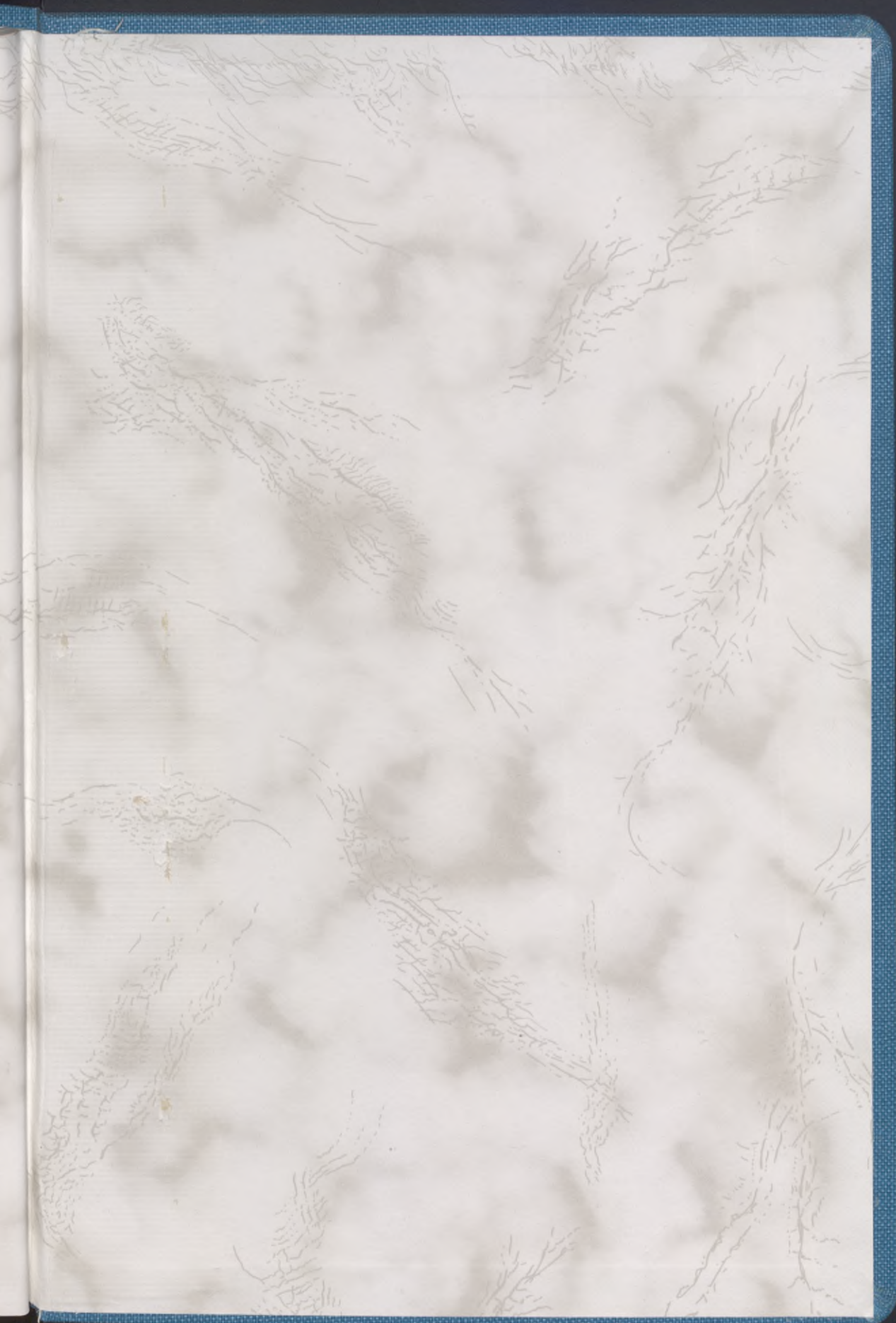
AVD 1. DRIFTBUDGETENS KOSTNADER OCH INTÄKTER: TITELINDELNING

Huvudman

Huvud- titel m m	Verksamhetsgren m m	kol rad	Brutto-	därav		Brutto-	därav
			kostnader	avlöningar	kapitaltjänst-	intäkter	statsbidrag
			1.1 - 1.9	1.1	1.99	8.1 - 8.9	8.70
			01	02	03	04	05
0	SJUKHUSANSLUTEN HÄLSO- OCH SJUKVÅRD						
00	Lasarett	01					
04	Sjukhem för långvarigt sjuka	02					
	därav för psykiatrisk vård	03					
05	Vårdcentraler med sjukhem	04					
08	Övriga sjukhus	05					
09	Främmande verksamhet	06					
	SUMMA huvudtitel 0	07					
1	HÄLSO- OCH SJUKVÅRD UTANFÖR SJUKHUS						
10	Läkarstationer	08					
11	Vårdcentraler	09					
12	Distriktsvård	10					
14	Hemsjukvård	11					
16	Sjuktransportverksamhet	12					
17	Folktandvård	13					
18	Övrig hälso- och sjukvård	14					
19	Främmande verksamhet	15					
	SUMMA huvudtitel 1	16					
2	SOCIAL VERKSAMHET						
20	Barn- och ungdomsvård	17					
21	Arbetsutbildning och -prövning	18					
22	Skyddad verksamhet	19					
24	Nykterhetsvård	20					
28	Övrig social verksamhet	21					
29	Främmande verksamhet	22					
	SUMMA huvudtitel 2	23					
3	OMSORGER OM PSYKISKT UTVECKLINGSSÖRDA						
30	Särskolor	24					
31	Elevhem	25					
32	Vårdhem	26					
33	Specialsjukhus	27					
35	Hägnings-/sysselsättningshem	28					
36	Inackorderingshem	29					
37	Övriga öppna omsorger	30					
38	Övrig omsorgsverksamhet	31					
39	Främmande verksamhet	32					
	SUMMA huvudtitel 3	33					
4	UTBILDNINGS- OCH KULTURVERKSAMHET						
40	Folkhögskolor	34					
42	Gymnasial utbildning	35					
	därav värdsolor	36					
44	Landstingskommunal högskola	37					
45	Personaltutbildning	38					
47	Kulturell verksamhet	39					
48	Övrig utbildningsverksamhet	40					
49	Främmande verksamhet	41					
	SUMMA huvudtitel 4	42					
7	DIVERSE VERKSAMHETER	43					
	därav främmande verksamhet	44					
8	CENTRAL FÖRVALTNING	45					
	därav främmande verksamhet	46					
0 - 8	SUMMA HUVUDTITLARNÄ 0 - 8	47					

SCB